ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ 9 ΦΕΒΡ. 1973

Οι ρίζες της σημερινής κρίσεως στην Εκκλησία

Ὁ Βασιλιὰς ὑποδέχεται τὸν κ. Ἱερώνυμο στὰ ἀνάκτορα τοῦ Τατοΐου γιὰ τὴν τελετὴ τῆς διαβεβαιώσεως. Πίσω ἀπὸ τὸν Βασιλιά, ὁ ὑπουργὸς Παιδείας Κ. Καλαμπόκας.

"Μονομαχία" δύο θρόνων

τοῦ βασιλικοῦ καὶ τοῦ αρχιεπισκοπικοῦ

Τοῦ συνεργάτου μας

Κ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Φωτοτυπία τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Χρυσοστόμου.

ΠΩΣ ΑΝΕΒΗΚΕ στὶς 17 Μαΐου τοῦ 1967 στὸν θρόνο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ὁ ἀρχιμανδρίτης κ. Ἱερώνυμος Κοτσώνης;

Πῶς ἀπομακρύνθηκε στὶς 10 Μαΐου τοῦ 1967 ἀπὸ τὸν ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνο ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Χρυσόστομος ὁ Β';

Πῶς ἀντικαταστάθη στὶς 10 Μαΐου τοῦ 1967 ἡ νόμιμη καὶ κανονικὴ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ στὶς θέσεις τῶν ἀπομακρυνθέντων μητροπολιτῶν-μελῶν της Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ποὺ συγκροτοῦσαν τὴν Ἱερὰ Σύνοδο σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διορίσθηκαν ἀπὸ τὴν Πολιτεία ἄλλοι ἀρχιερεῖς;

Ποιοί ἦταν οἱ πρωταγωνιστὲς τῆς ξαφνικῆς μεταβολῆς τόσο στὴν ἡγεσία, ὅσο καὶ στὸ σύστημα διοικήσεως τῆς ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, ποὺ ἔγινε λίγες ἡμέρες μετὰ τὴν 21η Ἀπριλίου 1967;

Ἀπάντηση σὲ τρία αὐτὰ καυτὰ ἐρωτήματα δίνουν ἐπίσημα ἔγγραφα, ποὺ ἔρχονται σήμερα γιὰ πρώτη φορὰ στὸ φῶς τῆς δημοσιότητας καὶ ἀποτελοῦν, μὲ τὰ δημοσιευόμενα διάφορα ἄλλα ἐγγραφα καὶ στοιχεῖα, τὸ χρονικὸ τῆς μεταβολῆς ἐκείνης.

Τὸ χρονικό

Τὸ χρονικὸ αὐτὸ ἀρχίζει ἀπὸ τὸ βράδυ τῆς 28ης Ἀπριλίου 1967—βράδυ τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς—καὶ τὴν ὥρα ἀκριβῶς 8,20, ποὺ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Χρυσόστομος, πηγαίνοντας μὲ τὰ πόδια—παρὰ τὰ 87 του χρόνια—στὴν ἐπιδιφτιὰ πομπὴ τοῦ Ἐπιταφίου τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν, ἔνοιωσε ξαφνικὰ μιὰ ζωηρὴ ἀδιαθεσία. Ἔτσι, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ἀναγκάσθηκε νὰ ἐγκαταλείψη τὴν πομπὴ τοῦ Ἐπιταφίου στὴν λεωφόρο Ἀμαλίας, ἀκριβῶς ἀπέναντι στὸ Μνημεῖο τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος μετεφέρθη ἀπὸ σπίτι του στὸν Βύρωνα—ὁδὸς Χρυσοστόμου Σμύρνης 13—καὶ κατόπιν στὸν Ἐρυθρὸ Σταυρό.

Ἐξ ἄλλου, τὸ χρονικὸ αὐτὸ τελειώνει τὸ μεσημέρι τῆς Τετάρτης 17 Μαΐου τοῦ 1967, ὅταν ὁ πρωθιερεὺς τῶν ἀνακτόρων, ὁ ἀρχιμανδρίτης κ. Ἱερώνυμος Κοτσώνης, ἀνέβηκε στὸν θρόνο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κατὰ τὴν διάρκεια μεγάλης τελετῆς στὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ Ἀθηνῶν.

Συγκλονιστικὰ γεγονότα

Τὸ χρονικὸ αὐτὸ εἶναι πολὺ μικρὸ σὲ διάρκεια. Μόλις 20 μέρες καταλαμβάνει. Ὅμως, στὸ 20ήμερο αὐτὸ διαδραματίστηκαν πρωτοφανῆ καὶ συγκλονιστικὰ γεγονότα. Κινήθηκαν οἱ ἰσχυροὶ—πολλοὶ καὶ ποικίλοι—ἐναντίον ἑνός. Κι' αὐτός, ὁ ἕνας, ἦταν γέρος καὶ ἄρρωστος, μέσα στὸ νοσοκομεῖο. Καὶ μόνος.

Στὸ δραματικὸ χρονικὸ ξεχωρίζουν, ἀνάμεσα στὰ τόσα καὶ τόσα, τὰ ἀκόλουθα:

- Ἡ ἔντονη καὶ συνεχὴς πίεση, ποὺ ἠσκήθη στὸν γέρο καὶ ἄρρωστο Ἀρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο, μέσα στὸν θάλαμο τοῦ νοσοκομείου, μὲ ἕνα καὶ μοναδικὸ στόχο: Νὰ παραιτηθῆ ἀπὸ τὸν ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνο, ὥστε νὰ ἀνοίξη διάπλατα, ἀλλὰ καὶ «νόμιμα» καὶ «κανονικά» ὁ δρόμος, σὲ ἐκείνον ποὺ ἐνδιαφέρονται νὰ καταλάβη τὸν ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνο.
- Ἡ ἡρωϊκὴ καὶ ἀπεγνωσμένη ἀντίσταση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου, ποὺ μόνος, ἄρρωστος, ἀνυπεράσπιστος, δίνει στὰ 87 του χρόνια, πάνω στὸ κρεβάτι τοῦ νοσοκομείου, τὴν πιὸ μεγάλη μάχη τῆς ζωῆς του.

«Ἀρνοῦμαι διαρρήδην νὰ γίνω παραβάτης θείων προσταγμάτων, διότι θὰ εἶμαι ρίψαστις καὶ προδότης καὶ ἐπίορκος καὶ ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας δὲν θὰ θελήσω ποτὲ νὰ ἀμαυρώσω, ταπεινούμενος διεβαίως, ἀλλ' οὕτως ἢ ἄλλως, ὑπὲρ τῆς τε Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους μου ἔργον καὶ νὰ καλύψω ἐξ αἰσχύνης τὸ πρόσωπόν μου».

Αὐτὰ γράφει ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος, μέσα ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο, στὴν ἐπιστολή του τῆς 9ης Μαΐου 1967 πρὸς τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνο.

Ἡ σορός τοῦ δολοφονηθέντος στελέχους τῆς Ἄλ Φατάχ μεταφέρεται στό ἀεροπλάνο, πού θά τήν πάη στήν Βηρυττό, γιά νά τήν παραλάβουν ἐκεῖ οἱ Παλαιστίνιοι κομμάντος.

Εἶναι, λοιπόν, ἔξω ἀπό κάθε ἀμφιβολία ὅτι ὁ μυστικός πόλεμος τῶν κατασκόπων μαίνεται στήν Κύπρο. Ἀπό τό γεγονός αὐτό ἀνακύπτουν ὅμως ὡρισμένα κρίσιμα ἐρωτήματα:

- Ποιοί ξένοι πράκτορες, καί πῶς, καί γιατί δροῦν στήν Κύπρο; Τί ἐπιδιώκουν;
- Μέ ποιούς ἐνδεχομένως συνεργάζονται ἤ θά ἦταν δυνατόν νά συνεργασθοῦν;
- Τί κίνδυνος ὑπάρχει νά προκαλέση ὁ ἀναπόφευκτος ἀνταγωνισμός τους πράξεις βίας;

Ὅλες οἱ λεγόμενες μεγάλες Δυνάμεις διαθέτουν ἀναμφισβήτητα τούς πράκτορές τους στήν Κύπρο. Καί θά ἦταν μάταιο νά ἐπιχειρηθῆ ὁ ἀκριβής ἐντοπισμός τους. Καί ἄσκοπο νά ἐρευνηθοῦν οἱ ἐπιδιώξεις τους (ἀφοῦ ὅλοι γνωρίζουμε λίγο-πολύ τί θέλει ὁ καθένας ἀπό τούς Μεγάλους νά γίνη στήν Κύπρο). Ἡ παρουσία τους εἶναι μέσα στούς «κανόνες τοῦ παιχνιδιοῦ» καί στούς ὑπευθύνους ἀνήκει ἡ εὐθύνη γιά τά πιθανά δυσάρεστα ἐπακόλουθα τῆς δράσεώς τους.

Ὑπάρχουν ὅμως καί οἱ ἄλλοι—νεοφανεῖς, «μικροί» ἀλλά ἐξαιρετικά ἐπικίνδυνοι. Εἶναι ἡ περίπτωση τῶν Ἰσραηλινῶν καί τῶν Ἀράβων.

«Ἑταιρίες» πρακτόρων

Στρατηγική ἡ θέση τῆς Κύπρου, ἦταν φυσικό νά τραβήξη τήν προσοχή καί τῶν Ἰσραηλινῶν καί τῶν Ἀράβων. Καί οἱ συνθῆκες πού δημιουργήθηκαν μέ τίς διάφορες παράνομες δραστηριότητες τους ἄνοιξαν τό δρόμο.

Ἔτσι, σήμερα, στήν Κύπρο διάφορες μεγάλες ἐπιχειρήσεις ἀραβικῶν ἤ ἰσραηλινῶν συμφερόντων θεωρούνται καμουφλαρισμένα κέντρα κατασκόπων, τά ὁποῖα μάλιστα δέν χρειάζονται καί διαρκή χρηματοδότηση, μιά καί τό ἕνα σκέλος (τό ἐπιχειρηματικό) μιάς τέτοιας «ἑταιρίας» συνήθως καλύπτει τά ἔξοδα τοῦ ἄλλου σκέλους (τοῦ κατασκοπευτικοῦ κλπ.). Βέβαια, δέν ὑπάρχουν στήν Κύπρο ἐπιχειρήσεις τῶν ὁποίων τυπικῶς ὁ ἔλεγχος (πλειοψηφία μετόχων) νά ἀνήκη σέ Ἰσραηλινούς ἤ Ἀράβες. Γιά ἀρκετές ὅμως ἐπιχειρήσεις θρυλεῖται ὅτι ἡ δῆθεν ἑλληνοκυπριακή πλειοψηφία εἶναι ἁπλῶς εἰκονική.

Τό ζήτημα μέ ποιούς ἐνδεχομένως συνεργάζονται στήν Κύπρο οἱ Ἀράβες καί οἱ Ἰσραηλινοί πράκτορες εἶναι ὁπωσδήποτε σκοτεινό — μιά καί δέν ὑπάρχουν ἐπισήμως βεβαιωμένες ἀποδείξεις.

Πόσο ὅμως ἀπέχει ἀπό τήν ἀλήθεια αὐτό πού τόσο πολύ συζητεῖται στήν Κύπρο; Ὅτι δηλαδή εἶναι πολύ πιθανή μιά κάποια — ἴσως καί στενή — συνεργασία τῶν ξένων αὐτῶν πρακτόρων μέ ὡρισμένους Κυπρίους;

Λέγεται συγκεκριμένα, ὅτι ἐφ' ὅσον ἡ Κύπρος ἐμφανίζεται σάν κράτος πού συμπαθεῖ τούς Ἀράβες, εἶναι φυσικό οἱ Ἰσραηλίτες νά συμπαθοῦν ἐκείνους (π.χ. τούς ὁπαδούς τοῦ στρατηγοῦ Γρίβα) πού ἀντιτίθενται στήν κυπριακή ἡγεσία καί τήν πολιτική της. Καί μάλιστα μέ ἀφορμή τή γνωστή προσφατή δολοφονία ἑνός στελέχους τῆς Ἄλ Φατάχ στή Λευκωσία, φιλογριβικά στοιχεῖα κατηγόρησαν φιλομακαρικούς γιά συνεργασία μέ Ἀράβες πράκτορες καί τρομοκράτες. Ἀπό τήν πλευρά τους, οἱ κατηγορηθέντες φιλομακαρικοί κατηγόρησαν τούς ὁπαδούς τοῦ στρατηγοῦ Γρίβα ὅτι συνεργάζονται μέ τούς Ἰσραηλινούς, ἀπό τούς ὁποίους, ὅπως εἶπαν, προμηθεύονται καί ὅπλα.

Τό πόσο ἐπικίνδυνο εἶναι γιά τό ἐθνικό θέμα τῆς Κύπρου στίς ὑπάρχουσες διαφορές νά προστεθῆ καί ἡ ἄγρια ἀραβοισραηλινή διαμάχη, δέν χρειάζεται ἴσως νά ὑπογραμμιοθῆ. Διότι οἱ διαφορές ἀνάμεσα στούς Ἑλληνοκυπρίους μπορεῖ αὔριο (ἄν ἡ λογική πρυτανεύση) νά γεφυρωθοῦν. Θά εἶναι ὅμως εὔκολο νά συμβῆ κάτι τέτοιο ἄν κάποια πλευρά ἀναλάβη ὡρισμένες δεσμεύσεις ἀπέναντι π.χ. τῶν Ἰσραηλινῶν;

Θά φέρουν θύελλες;

Ὑπάρχει ἀκόμη καί τό θέμα τῶν τρομοκρατικῶν ἐνεργειῶν πού ἐνδεχομένως μποροῦν νά προκύψουν ἀπό αὐτή τή διαμάχη τῶν ἀλλοεθνῶν στήν ἑλληνική Κύπρο. Κι' ἄν ἀκόμη ὑποθέσουμε ὅτι ἡ ἀποδιδομένη σέ Ἰσραηλινούς πράκτορες πρόσφατη δολοφονία τοῦ στελέχους τῆς Ἄλ Φατάχ πέραση χωρίς συνέπειες, οὐδείς δύναται νά βεβαιώση ὅτι μιά παρόμοια ἐνέργεια στό μέλλον δέν θά φέρη τή θύελλα...

Καί ἴσως μέ μιά τέτοια ἀφορμή νά δοῦμε τούς Ἑλληνοκυπρίους νά αἱματοκυλίωνται ὄχι πιά γιά τήν ἐθνική ὑπόθεση, ἀλλά μπλεγμένοι στήν μεσανατολική διαμάχη.

Αὐτή ἡ κατάσταση, ὅμως, δέν δημιουργεῖται χωρίς αἰτίες. Καί ἡ κυριώτερη αἰτία εἶναι φυσικά ἡ κατάσταση πού ἐδημιουργήθη στήν Κύπρο μέ τίς παράνομες ὁμάδες, τούς ἐνόπλους τρομοκράτες, τίς βόμβες, τό καλλιεργούμενο πνεῦμα καταλύσεως τοῦ Κράτους, τήν ἄρνηση ἀναγνωρίσεως ἀπό ὀλίγους τῆς καλῶς ἤ κακῶς λαοπρόβλητης ἡγεσίας τῆς Κύπρου.

Πρίν ἀπό μερικούς μῆνες μέχρι καί τίς τελευταῖες αὐτές ἡμέρες, τό ἐρώτημα ἦταν πόσοι ἀποτελοῦν τίς παράνομες ὁμάδες πού ἐμφανίζονται καί δροῦν ἐν ὀνόματι τοῦ στρατηγοῦ Γρίβα καί τί τελικῶς θά πράξουν.

Ὅπλα σέ κάθε χέρι

Τό ἐρώτημα πού ἐν συνεχεία γεννήθηκε (καί εἶναι ἴσως κρισιμώτερο) εἶναι τοῦτο: Τί κακό ἐγινε ἤδη στήν Κύπρο μέ τό νά γίνη ἡ ἀρχή σχηματισμοῦ παρανόμων ὁμάδων καί νά ἐμφανισθοῦν ἔνοπλοι τρομοκράτες; Ἡ δράση γεννᾶ τήν ἀντίδραση, καί ἦταν φυσικό ἀπέναντι στούς ἐνόπλους τρομοκράτες νά σταθοῦν ἄλλοι ἔνοπλοι, παράνομοι κι' αὐτοί — γιά τοῦτο καί μᾶλλον ἐπικίνδυνοι.

Στήν Κύπρο δέν εἶναι μόνο οἱ ἀστυνομικοί ἔνοπλοι. Αὐτό πού ἴσως δέν γνωρίζουν ὡρισμένοι (καί χρειάζεται νά γίνη γνωστό) εἶναι ὅτι τώρα ὑπάρχουν πολλῶν καί διαφόρων εἰδῶν ἔνοπλοι.

Ὅποιος περπατήση βράδυ στήν Λευκωσία, θά τό ἀντιληφθῆ αὐτό πολύ καλά.

Ἔξω ἀπό τά σπίτια διαφόρων πολυσυζητημένων προσώπων, θά συναντήση εἴτε φρουρούς ἀστυνομικούς, εἴτε ἰδιῶτες πού, φυσικά, δέν ξενυχτοῦν γιά τό θεαθῆναι.

Στά γραφεῖα μερικῶν ἐφημερίδων πού δέν φημίζονται γιά τήν μετριοπάθειά τους, καί ἔξω ἀπό αὐτά, θά συναντήση ὡρισμένα ἄτομα πού ὁπωσδήποτε δέν εἶναι δημοσιογράφοι, ἀλλά μᾶλλον γνωρίζουν νά χειρίζωνται καλά τό περίστροφο...

Καί στούς δρόμους ἀκόμη θά συναντήσετε ὁμάδες, νεαρῶν κυρίως, πού δέν θά σᾶς πειράξουν, ἀλλά ὁπωσδήποτε θά σᾶς παρατηροῦν ὅσο βρίσκεσθε στήν «περιοχή» τους καί θά προσέχουν μήπως ἐσεῖς πειράξετε κάτι.

Ἕνας ἀντικειμενικός παρατηρητής πού θά βρισκόταν πρίν λίγες μέρες στήν Κύπρο, δέν θά βασανίζοταν ἀπό τό ἐρώτημα ἄν θά δράσουν οἱ φιλογριβικές παράνομες ὁμάδες, ἀλλά θά διεπίστωνε ὅτι οἱ ἔνοπλοι φανατικοί εἶναι πολλοί— καί δέν εἶναι ὅλοι γριβικοί. Ὑπάρχουν καί οἱ ἀντιγριβικοί ἔνοπλοι σέ ἀριθμό πού δέν φαίνεται μικρός.

Κι' ἀνάμεσα σ' αὐτούς τούς διαφόρους ἐνόπλους στέκεται ὁ Λαός, πού θέλει τήν ἡσυχία του.

Αὐτός ὁ λαός, οἱ χιλιάδες ἄοπλοι Ἑλληνοκύπριοι, ἀγωνιᾶ — ὄχι γιατί φοβᾶται ὁποιονδήποτε. Ἀλλά διότι βλέπει νά κλονίζεται ἡ ἔννομη τάξη καί ὑποψιάζεται ἤ διαισθάνεται ὅτι ἐν ὀνόματι τῆς Ἑνώσεως μπορεῖ ν' ἀρχίσουν νά ἐκδηλώνωνται διάφορα κρούσματα κοινοῦ γκαγκστερισμοῦ.

Ἕνα πρόσφατο παράδειγμα πού ἀκόμη ἐκκρεμεῖ ἐνώπιον τῶν κυπριακῶν δικαστηρίων, εἶναι πολύ χαρακτηριστικό: Ἔνοπλοι ἐλήστευσαν, μέρα μεσημέρι, τά γραφεῖα ἑνός συνεταιρισμοῦ. Ἦσαν ἔνοπλοι καί μασκοφόροι. Προέτειναν τά ὅπλα στούς ἐντρόμους ὑπαλλήλους, φωνάζοντας «ἐδῶ ΕΟΚΑ». Πῆραν τά χρήματα κι' ἔφυγαν. Εὐτυχῶς ἡ κυπριακή ἀστυνομία τούς συνέλαβε. Καί ἀπεδείχθη ὅτι μόνον ἰδεολόγοι τῆς Ἑνώσεως δέν ἦσαν. Ἁπλῶς ἐκμεταλλεύθηκαν τό κλῖμα πού δημιουργεῖ ἡ ὕπαρξη τῶν παρανόμων ὁμάδων καί ἡ δραστηριότητα πού ἀναπτύσσουν.

Κρίσιμα ἐρωτήματα

- Ἔτσι ἐμφανίζεται γενικά ἡ κατάσταση στήν Κύπρο. Καί διερωτᾶται κανείς:

ΠΡΩΤΟΝ, ἄν αὐτοί πού φωνάζουν «νά φύγη ὁ Μακάριος» ἔχουν κάτι συγκεκριμένο νά προτείνουν ἤ μήπως, μέ τήν πάροδο τοῦ χρόνου, ἔχασαν τήν ἐπαφή μέ τήν πραγματικότητα καί νομίζουν ὅτι ἡ ἀποχώρηση τοῦ Κυπρίου προέδρου, καί μόνον αὐτή, θά φέρη τήν Ἕνωση.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ, ἄν αὐτοί πού ἐξωθοῦν στήν δημιουργία καί δράση παρανόμων ὁμάδων ἔχουν ἀναλογισθῆ τίς εὐθῦνες πού ἀναλαμβάνουν σέ ὅ,τι ἀφορᾶ τό μέλλον τῆς Κύπρου, τώρα μάλιστα πού φαίνεται ὅτι στήν ἐσωτερική διαμάχη εἶναι δυνατόν νά ἐμφιλοχωρήσουν καί στοιχεῖα ξένα πού θά προσπαθήσουν νά τήν ἐκμεταλλευθοῦν γιά νά ἐξυπηρετήσουν τίς χῶρες τους.

ΤΡΙΤΟΝ, ἄν εἶναι σκόπιμον καί εὔκολον νά ἀντιμετωπισθοῦν μέ ἐνόπλους, ἔνοπλοι (ἔστω καί τρομοκράτες) οἱ ὁποῖοι ἔχουν ὡς σημαίαν τήν Ἕνωση. Καί μάλιστα ὅταν σάν ἐμπροσθοφυλακή αὐτῶν τῶν «παρανόμων ὁμάδων» ἐμφανίζωνται ἄοπλοι μαθηταί μέ λάβαρο τήν ἑλληνική σημαία.

ΚΑΙ ΤΕΤΑΡΤΟΝ, ἄν ὅλοι στήν Κύπρο ἔχουν πεισθῆ ὅτι οἱ ἐκδηλώσεις βίας ὁπωσδήποτε θά προσκρούσουν στήν ἀντίδραση καί τῆς κυβερνήσεως τῶν Ἀθηνῶν — ἐφ' ὅσον τό «Ἐθνικόν Κέντρον» ἐκθύμως ὑποστηρίζει τήν διαδικασία ἐπιλύσεως τοῦ Κυπριακοῦ μέσω τῶν συνεχιζομένων ἐνδοκοινοτικῶν συνομιλιῶν, οἱ ὁποῖες φυσικά δέν διευκολύνονται ἀπό τήν κατάσταση καί τό κλῖμα πού ἐπικρατεῖ σήμερα στήν Κύπρο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΧΑΡΗΣ

Έντονες πιέσεις τών Ανακτόρων γιά νά παραιτηθή ο τότε Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος

ΣΗΜΕΡΑ τό πρωΐ ἔχει ὁρισθῆ νά συζητηθοῦν στό Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας οἱ αἰτήσεις τῶν Μητροπολιτῶν Ἐλευθερουπόλεως κ. Ἀμβροσίου καί Φλωρίνης κ. Αὐγουστίνου γιά τήν ἀκύρωση τῆς πράξεως συγκροτήσεως τῆς νέας Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, πού ἔγινε τόν Νοέμβριο 1972 (βλέπε ἄλλη στήλη). Ἡ σημερινή συζήτηση στό Ἀνώτατο Διοικητικό Δικαστήριο τῆς χώρας ἔχει πολύ μεγάλη σημασία, γιατί τό θέμα τῆς προσφυγῆς τῶν δύο Μητροπολιτῶν ἀφορᾶ οὐσιαστικά στίς σχέσεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πού διέρχονται σοβαρή κρίση.

Ἀλλά καί οἱ δυό προσφυγές ἀποτελοῦν μιά μόνο πτυχή τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ προβλήματος τῆς χώρας—ἑνός μεγάλου προβλήματος πού ἔχει τίς ρίζες του στόν Μάϊο τοῦ 1967, ὅταν ἔγινε μεταβολή στό πρόσωπο τοῦ προκαθημένου τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας καί στό σύστημα διοικήσεώς της. Ἦταν μιά μεταβολή στήν ὁποία ὁ τότε Ἀρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος εἶχε ἀντιδράσει ἔντονα, ἀρνούμενος νά ὑποκύψη στίς πιέσεις τῶν Ἀνακτόρων.

Ἡ «μονομαχία» αὐτή μεταξύ τῶν δύο θρόνων—τοῦ βασιλικοῦ καί τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ—πού ἦταν κι' ἡ ἀπαρχή τῶν σημερινῶν δεινῶν, ἔρχεται γιά πρώτη φορά στήν δημοσιότητα ἀπό τόν συνεργάτη τοῦ «Ταχυδρόμου» κ. ΚΩΣΤΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ.

17 Μαΐου 1967. Στά Ἀνάκτορα λίγο μετά τήν τελετή τῆς διαβεβαιώσεως τοῦ κ. Ἱερωνύμου στόν βασιλιά Κωνσταντίνο. Τόν Βασιλιά, τόν νέο Ἀρχιεπίσκοπο καί τόν ὑπουργό Παιδείας Κ. Καλλιμοκιά περιβάλλουν τά μέλη τῆς ἁγιοτάτης Ἱερᾶς Συνόδου.

Καί ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος, στήν ἰδια ἐπιστολή του, συνεχίζει:

«Ἄν ἡ Ἐκκλησία καί ἡ Πολιτεία θελήσουν οὕτως ἤ ἄλλως, εἴτε νομίμως, εἴτε παρανόμως νά ἐπιβάλουν μίαν λύσιν ἀντίθετον πρός τάς πεποιθήσεις μου, ἐγώ οὐ δύναμαι ἀμποδίσαι αὐτήν καί θά ἔχω νά δικαιολογήσω ἐνώπιον τοῦ δικαίου Κριτοῦ, ὅτι ἐβίασα καί δυναστεία ὑπέκυψα, ἀλλά καί μετά διαμαρτυριῶν ἐνώπιον Θεοῦ καί ἀνθρώπων.

»Τάς ἀνωτέρω σκέψεις μου, Μεγαλειότατε Βασιλεῦ, ἐτόλμησα καί ὑπέβαλα πρός ἄρσιν πάσης παρεξηγήσεως».

Στό νοσοκομεῖο

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος Β΄ ἀπό τά μεσάνυχτα τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς πρός τό Μεγάλο Σάββατο νοσηλευόταν στό Νοσοκομεῖο τοῦ Ἐυαγγελισμοῦ Σταυροῦ. Ἐκεῖ τόν μετέφεραν οἱ οἰκεῖοι του ἀπό τό σπίτι του, ὅπου τόν εἶχαν μεταφέρει μέ αὐτοκίνητο στίς 8.40 τό βράδυ τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, ὅταν, λίγη ὥρα πρίν, στίς 8.20, ἀκολουθῶντας πεζῆ τήν πομπή τοῦ Ἐπιταφίου, λιποθύμησε κι' ἔπεσε ἐμπρός ἀπό τό Μνημεῖο τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου.

Οἱ γιατροί, πού ἐξήτασαν τόν Ἀρχιεπίσκοπο, δέν ἀνησύχησαν γιά τήν κατάσταση τῆς ὑγείας του. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος αἰσθανόταν κουρασμένος, γιατί εἶχε μετάσχει σέ ὅλες τίς Ἀκολουθίες τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδας στόν Μητροπολιτικό Ναό καί εἶχε τηρήσει αὐστηρή νηστεία — ὅπως κάθε χρόνο — ὅλο τό διάστημα τῆς Τεσσαρακοστῆς.

Αὐτά ὅλα, ἀλλά καί ἡ κουραστική διαδρομή ἀπό τόν Καθεδρικό Ναό ἐξ αἰτίας τῆς μεγάλης ἀνηφοριᾶς τῶν ὁδῶν Μητροπόλεως καί Ὁθωνος, ἡ δροχή καί τό κρύο τῆς βραδυνῆς ἐκείνης — ἔβρεχε ὅλο τό ἀπόγευμα καί τό βράδυ τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς — ἦταν φυσικό νά προκαλέσουν ἀδιαθεσία στόν Ἀρχιεπίσκοπο.

Τό Μ. Σάββατο καί ἀνήμερα τό Πάσχα ἐπισκέφθησαν τόν Ἀρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο προσωπικότητες — πρώην πρωθυπουργοί καί πρώην ὑπουργοί, ἀνώτατοι λειτουργοί τοῦ Κράτους — γιά νά ὑποβάλουν τίς εὐχές τους γιά τήν ἀνάρρωσή του.

Τήν Δευτέρα τοῦ Πάσχα — 1η Μαΐου 1967 — ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος δέχτηκε τήν ἐπίσκεψη τοῦ ὑπουργοῦ Παιδείας Κ. Καλλιμοκιά, τοῦ γενικοῦ διευθυντοῦ Θρησκευμάτων τοῦ ὑπουργείου Παιδείας κ. Μ. Σιώρη καί τοῦ ἀρχιμανδρίτου κ. Ἱερωνύμου Κοτσώνη, ἀλλά κανείς ἀπό τούς τρεῖς ἐπισκέπτες δέν ἔκανε λόγο γιά θέμα Ἀρχιεπισκοπικό.

Ἡ πρώτη νύξη

Τήν ἄλλη ἡμέρα, Τρίτη 2 Μαΐου 1967, ἀξιωματοῦχος τῆς Αὐλῆς ἐπεσκέφθη τόν Ἀρχιεπίσκοπο καί ἔκανε τήν πρώτη νύξη γιά θέμα Ἀρχιεπισκοπικό, θέλοντας νά δῆ τίς ἀντιδράσεις του. Ὁ Χρυσόστομος ἔκανε τόν ἀδιάφορο καί εἶπε, ὅτι πολύ γρήγορα θά ἀναλάβη καί πάλιν τά καθήκοντά του.

Ἡ ἑπόμενη ἡμέρα, Τετάρτη 3 Μαΐου 1967, πέρασε χωρίς ἐνοχλητικές ἐπισκέψεις γιά τόν Ἀρχιεπίσκοπο. Ὡστόσο, πέρασαν καί τοῦ εὐχήθηκαν ἐπεραστικά πολλοί κληρικοί καί λαϊκοί.

Τήν ἄλλη ἡμέρα, Πέμπτη 4 Μαΐου 1967, ἄρχισε ἡ πίεση κατά τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

Προηγήθηκε, σάν φίλος ἐπισκέπτης, προσωπικότης, πού μέ ὑπεκφυγές στήν ἀρχή, ἀλλά πιό ἔντονα, κατόπιν, τοῦ εἶπε, ὅτι ὑπάρχει πιά θέμα Ἀρχιεπισκοπικό καί, ἐσάν φίλος» ὑπέδειξε στόν Χρυσόστομο νά παραιτηθῆ. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀπάντησε, ὅτι τό ζήτημα αὐτό εἶναι πάρα πολύ σοβαρό, πρέπει νά τό μελετήσουν παλιό καλά ὅλοι οἱ ἁρμόδιοι ἐκκλησιαστικοί παράγοντες καί ἡ λύση του πρέπει νά δοθῆ σύμφωνα μέ τούς Ἱερούς Κανόνες καί τούς Νόμους.

Τήν ἴδια ἡμέρα ἐπισκέφθηκε τόν Ἀρχιεπίσκοπο καί μητροπολίτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος εἶπε στόν Ἀρχιεπίσκοπο ὅτι, ἀκριβῶς, τοῦ εἶχε λεχθῆ προηγουμένως. Ἀλλά καί ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἔδωσε στόν μητροπολίτη τήν ἴδια ἀπάντηση.

Τήν ἄλλη ἡμέρα, Παρασκευή 5 Μαΐου 1967, ἀξιωματοῦχος τῆς Αὐλῆς ἐπεσκέφθη τόν ἄρρωστο Ἀρχιεπίσκοπο. Ἀλλά σ' αὐτήν τήν ἐπίσκεψη ὁ αὐλικός εἶπε ὡμά στόν προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας ὅτι πρέπει νά ὑποβάλη τήν παραίτησή του, ἐγιατί αὐτή εἶναι ἡ ἐπιθυμία τῶν Ἀνακτόρων».

Ἀπό τήν στιγμή ἐκείνη ὁ ἄρρωστος Ἀρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος κατάλαβε, ὅτι πλησιάζει ἡ ὥρα τῆς ἐκβρονίσεώς του. Ἄλλως τε ἐγνώριζε πολύ καλά τίς διαθέσεις τῶν ἀνακτορικῶν κύκλων ἀπέναντί του, ἀφοῦ, ὅπως ὁ ἴδιος ἔλεγε στούς ἀφοσιωμένους φίλους του, σέ κάθε ἐπικοινωνία πού εἶχε μέ τά ἀνάκτορα, πάντοτε ἄκουγε νά ἐκφράζεται καί ἡ ἐπιθυμία νά γίνη σύντομα δεσπότης ὁ ἀρχιμανδρίτης καί πρωθιερέας τῶν ἀνακτόρων κ. Ἱερώνυμος Κοτσώνης.

Τήν ἄλλη ἡμέρα, Σάββατο 6 Μαΐου 1967, τόν ἐπεσκέφθηκε ἄλλος ἀνώτερος ἀξιωματοῦχος τῆς Αὐλῆς. Ὅμως ἦταν καί αὐτός στήν διατύπωση τῆς ἐπιθυμίας τῶν Ἀνακτόρων:

«Πρέπει νά παραιτηθῆτε, Μακαριώτατε. Αὐτό ἀπαιτεῖ, ὑπό τάς παρούσας συνθήκας, τό συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ Ἔθνους».

«Ἀφῆστε νά σκεφθῶ τό πρᾶγμα», ἀπήντησε ὁ ἄρρωστος Ἀρχιεπίσκοπος. «Δέν εἶναι, ἄλλως τε, προσωπική μου ὑπόθεσις. Ἐγώ εἶμαι ὁ κανονικῶς ἐκλεγείς Ἀρχιεπίσκοπος ὑπό τῆς Ἱεραρχίας καί εἰς αὐτήν ἔχω χρέος νά ἀπευθυνθῶ καί νά λογοδοτήσω».

«Λυποῦμαι, Μακαριώτατε, ἀπήντησε ὁ ἀξιωματοῦχος τῆς Αὐλῆς. Ἀλλά ἔχω ἐντολήν νά σᾶς ἀφήσω ἐντός αὐτοῦ τοῦ φακέλλου δύο ἐπιστολάς. Παρακαλῶ νά ὑπογράψετε τήν μίαν ἐξ αὐτῶν — ὁποίαν ἐπιθυμεῖτε — καί νά τήν ἀποστείλετε δι' ἐμπίστου προσώπου σας πρός τήν Α.Μ. τόν Βασιλέα».

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος διά νεύματος ἔδωσε εἰς τόν ἀπεσταλμένον τῶν ἀνακτόρων νά καταλάβη, ὅτι πρέπει νά διακόψη τήν συζήτησιν μέ αὐτόν, ἐφ' ὅσον τό αἴτημα τῶν ἀνακτόρων γιά τήν παραίτησή του ἔχει τεθῆ πιά μέ τρόπο τελεσιγραφικό.

Μετά τήν ἀποχώρηση τοῦ αὐλικοῦ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος πῆρε στά χέρια του τόν ἀνακτο-

»

Χρυσόστομος

"Μονομαχία„ δύο θρόνων

ρικό φάκελλο μέ τίς δύο ἐπιστολές.

Ὁ ἄρρωστος Ἀρχιεπίσκοπος, ἀφοῦ διάβασε τό κείμενο καί τῶν δύο, ἄφησε ἕνα μικρό ἀναστεναγμό. Ἀμέσως — σάν νά μή συνέβη τίποτα — πῆρε στά χέρια του τό βιβλίο μέ τούς ψαλμούς τοῦ Δαυΐδ καί ἄρχισε νά διαβάζη. Αὐτό τό διάβασμα ἦταν ἡ μόνη του εὐχαρίστηση, ὅσο καιρό ἔμεινε στό Νοσοκομεῖο.

Τά κείμενα τῶν ἐπιστολῶν

Τά κείμενα τῶν δύο ἐπιστολῶν εἶναι τά ἀκόλουθα;

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9η Μαΐου 1967

Μεγαλειότατε,

Ὑπηρετήσας τήν Ἐκκλησίαν ἀπό τῆς κατωτάτης μέχρι τῆς ἀνωτάτης βαθμίδος τῆς Ἱεραρχίας αὐτῆς καί πλήρης ὢν ἡμερῶν, ἀποβλέπων δέ εἰς τό νά ἀνακτήσῃ αὐτη τήν ἀρχαίαν αὐτῆς αἴγλην καί τό ἀπαιτούμενον κῦρος αὐτῆς, ἵνα καταστῇ ἱκανή νά ἐπιτελέσῃ τό ὑψηλόν αὐτῆς ἔργον καί νά ἀνταποκριθῇ εἰς τάς προσδοκίας τοῦ Ἔθνους, κατά τάς κρισίμους στιγμάς, τάς ὁποίας διερχόμεθα, ἐπειδή αἰσθάνομαι τάς δυνάμεις μου μειουμένας, παρακαλῶ τήν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα, ἵνα ἀποδεχθῇ τήν ἀπό τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος παραίτησίν μου.

Δέν γνωρίζω, ἂν ὁ ἀγαθός Θεός θά εὐδοκήσῃ νά παρατείνῃ εἰσέτι τάς ἡμέρας τῆς ἐπιγείου ζωῆς μου. Ἐάν ὅμως συμβῇ τοῦτο, θά τό θεωρήσω ὡς ἐξαιρετικήν εὐλογίαν διά νά ἴδω τήν Ἐκκλησίαν ἡμῶν ἐπανερχομένην εἰς τήν ἀρχαίαν αὐτῆς δόξαν. Ἐκδηλῶν δέ πρῶτον τήν χαράν μου, διότι ἡ Ἐθνική Κυβέρνησις ἀνέστειλε τήν σύγκλησιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, τῆς ὁποίας ἡ Συνέλευσις εἶχεν ὁρισθῇ διά τήν 12ην τρ. μ., θά ἐκφράσω μίαν ἐπιθυμίαν, ἡ ὁποία ἄς θεωρηθῇ καί ἡ τελευταία μου. Διά τήν ἀναγέννησιν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, εἰς τήν ὁποίαν ἀποβλέπει καί ἡ παροῦσα, δύο πράσωπα θεωρῶ ὡς ἐνδεδειγμένα, τά ὁποῖα παρακαλῶ νά καταβληθῇ πᾶσα προσπάθεια, ὅπως προωθηθοῦν: ὁ καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου καί πρωθιερεύς τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος, ἀρχιμ. κ. Ἱερώνυμος Κοτσώνης καί ὁ ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομος Γιαλούρης.

Ἐπευλογῶν τήν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα εἰς τό δυσβάστακτον καί μέγα ἐθνικόν Αὐτῆς ἔργον,

Διατελῶ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8η Μαΐου 1967

Μεγαλειότατε,

Ὑπηρετήσας τήν Ἐκκλησίαν ἀπό τῆς κατωτάτης μέχρι τῆς ἀνωτάτης βαθμίδος τῆς Ἱεραρχίας αὐτῆς καί πλήρης ὢν ἡμερῶν, ἀποβλέπων δέ εἰς τό νά ἀνακτήσῃ αὐτη τήν ἀρχαίαν αὐτῆς αἴγλην καί τό ἀπαιτούμενον κῦρος αὐτῆς, ἵνα καταστῇ ἱκανή νά ἐπιτελέσῃ τό ὑψηλόν αὐτῆς ἔργον καί νά ἀνταποκριθῇ εἰς τάς προσδοκίας τοῦ Ἔθνους, κατά τάς κρισίμους στιγμάς, τάς ὁποίας διερχόμεθα, ἐπειδή αἰσθάνομαι τάς δυνάμεις μου μειουμένας, παρακαλῶ τήν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα, ἵνα ἀποδεχθῇ τήν ἀπό τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος παραίτησίν μου.

Ἐπευλογῶν τήν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα εἰς τό δυσβάστακτον καί μέγα ἐθνικόν Αὐτῆς ἔργον,

Διατελῶ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8η Μαΐου 1967

Τό βράδυ τῆς ἴδιας ἡμέρας ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος, πάντα γαλήνιος, ἀξιοπρεπής, μέ ἀπόλυτη διαύγεια πνεύματος, ὑπαγόρευσε στόν γραμματέα του τήν ἀπάντηση, πού θά ἔδινε στόν Βασιλέα, σχετικά μέ τά κείμενα τῶν δύο ἐπιστολῶν.

Μέ τήν ἐπιστολή του ἀπέρριψε κατηγορηματικῶς κάθε ὑπόδειξη γιά παραίτηση.

Τήν νύχτα ὅμως, ἄλλαξε γνώμη καί δέν ἔδωσε ἐντολή νά καθαρογραφῇ τό κείμενο τῆς ἀπαντήσεώς του πρός τόν Βασιλέα. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος — ὅπως εἶπε σέ δικούς του ἀνθρώπους — ἤθελε νά δῇ πῶς θά ἀντιδράσουν τά ἀνάκτορα, ὅταν δέν πάρουν ἀπάντηση.

Οἱ δύο ἄλλες ἡμέρες, Κυριακή καί Δευτέρα — 7 καί 8 Μαΐου 1967 — πέρασαν μέ συνεχεῖς ἐπισκέψεις καί συνεχεῖς πιέσεις προσώπων πανισχύρων μέ σκοπό νά κάμψουν τήν ἀντίσταση τοῦ γέρου καί ἄρρωστου Ἀρχιεπισκόπου, ὥστε νά ὑποβάλη ἀμέσως τήν παραίτησή του.

Βράχος ἀκλόνητος

Καί πάλιν ὁ Χρυσόστομος στάθηκε ἀκλόνητος. Στίς πιέσεις τῶν αὐλικῶν καί ἄλλων ἰσχυρῶν ἀνδρῶν, ἔδειχνε μιά καταπληκτική ἀντοχή καί ἡρεμία.

«Βέβαια, ἀπαντοῦσε σέ ὅλους αὐτούς. Πρέπει ἡ Ἐκκλησία μας νά ἀνανεωθῇ. Ἀλλά αὐτό θά γίνῃ σύμφωνα μέ τούς Νόμους της. Θά γίνουν πρῶτον οἱ ἐκλογές νέων μητροπολιτῶν, θά γίνῃ ὁ Νέος Καταστατικός Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί τότε, ὅλα θά πάνε καλά».

Στίς 9 Μαΐου 1967 ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος ἔγραψε μόνος του τήν ἀπάντηση πρός τόν Βασιλέα. Μέ τήν ἀπάντησή του ἀρνεῖται νά παραιτηθῇ. Ἀρνεῖται νά γίνη παραβάτης τῶν Θείων προστα-γμάτων, ἀρνεῖται νά γίνη ρίψασπις, προδότης καί ἐπίορκος.

Ἡ ἡρωϊκή ἀντίσταση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου στήν φοβερή πίεση τῶν ἀνακτόρων νά παραιτηθῇ ἐκφράζεται στήν ἐπιστολή του πρός τόν Βασιλέα Κωνσταντῖνο.

Τό κείμενο τῆς ἐπιστολῆς εἶναι τό ἑξῆς:

Μεγαλειότατε Βασιλεῦ,

Κατ' ἐντολήν ὁμόφωνον τῆς τε Ἐκκλησίας καί τῆς Πολιτείας, ἐν ἐπισήμῳ τελετῇ τῆς Ὀρθοδόξου Ἱεραρχίας, καθ' ἣν ἐγένετο ἐπίκλησις τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί παρουσία τοῦ ἐκπροσώπου τῆς σεβαστῆς κυβερνήσεως ὑπουργοῦ Θρησκευμάτων, ἐξελέγην κανονικώτατα καί νομίμως Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος. Ἡ ἐκλογή μου ἐπεβεβαιώθη δι' ἐπισήμου τελετῆς ἐν εἰδικῇ τελετῇ ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ ναῷ, καθ' ἣν ἐξεφώνησα τόν νενομισμένον ἐναρκτήριον λόγον μου. Κληθείς κατόπιν ἐπισήμως εἰς τά βασιλικά ἀνάκτορα, ἔδωκα ἐν ἐπισήμῳ τελετῇ ἐνώπιον τῆς Α. Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως ἡμῶν Παύλου τήν νενομισμένην διαβεβαίωσιν ἐπί τῇ ἀρχιερωσύνῃ μου, καί ἐδημοσιεύθησαν τά σχετικά Β. Διατάγματα. Οὕτω δέ ἐπετέλεσα ἀπό 5½ ἐτῶν τά ἀρχιεπισκοπικά μου καθήκοντα ἀδιαπαράκτως, ἀγωνισθείς μετά τῶν σεβασμιωτάτων μελῶν τῆς σεβαστῆς Ἱεραρχίας ὑπέρ τῶν κανονικῶν καί νομίμων δικαίων τῆς Ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Ὁ ὡς ἄνω ὑπέρ τῆς ἁγίας Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας ἀγών, ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα τήν δημοσίευσιν ὑπό τῆς Βουλῆς τοῦ Νόμου **4589)66**. Δι' ὡρισμένων ἄρθρων τοῦ Νόμου τούτου ἐπεβλήθη ἡ ἀναγκαστική λόγῳ ὁρίου ἡλικίας παῦσις ὡρισμένων ἀρχιερέων ἡτις καί ἐκυρώθη δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Τῆς τοιαύτης ἀντικανονικῆς μεταχειρίσεως ἐξηρέθη ἡ ταπεινότης μου δι' εἰδικου ἄρθρου τοῦ ὡς ἄνω Νόμου καί οὕτω ἐξακολουθῶ ὑπάρχων ὁ Κανονικός καί νόμιμος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος, ἄνευ μάλιστα ἀποουσίας ποτέ διακόψας τήν ἐκτέλεσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν καί τῶν ἐθνικῶν μου καθηκόντων.

Κατά τό διάστημα τῆς ὀλιγοημέρου καί ἐκ τῶν ὑστέρων ἀποδειχθείσης, οὐχί σοβαρᾶς βλάβης τῆς ὑγείας μου καί ἐκ τῆς κλίνης τῆς ἀσθενείας μου διηύθυνα, ἀπούσης μάλιστα, λόγω τῶν ἑορτῶν, τῆς σεβ. Ἱεραρχίας, ἁπάσας τάς ἐργασίας τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐν τῷ μεταξύ, λαβών ἀφορμήν τήν ἀπόφασιν τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῶν Θρησκευμάτων καθ' ἣν ἀνεβλήθη ἡ πλήρωσις τῶν κενῶν μητροπολιτικῶν ἑδρῶν, ἐθεώρησα καθῆκον μου, ἐκ τῆς παρουσιασθείσης ἀφορμῆς, νά ὑποβάλω καθηκόντως, ἀλλ' ἀνεπισήμως κρισεις περί τῶν μελλουσῶν ἐκλογῶν. Αἱ κρίσεις μου αὐται παρεξηγήθησαν, ὡς ἔχουσαι τήν ἔννοιαν τῆς σκέψεώς μου πρός ἐκουσίαν παραίτησιν ἀπό τῶν ἱερῶν καί νομίμων καί ὑποχρεωτικῶν καθηκόντων μου τῆς πάση δυνάμει καί ἐν αὐταπαρνήσει ἐξυπηρετήσεως τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Πρός ἄρσιν ἤδη τοιαύτης παρεξηγήσεως, ἀναγκάζομαι νά δηλώσω ἐν πάσῃ παρρησίᾳ, ὅτι εἶμαι ἕτοιμος νά ὑποβληθῶ εἰς πᾶσαν θυσίαν, ὑπό τήν προϋπόθεσιν ὅμως, ἀν διά ταύτης θά εὐδοκῶσι σταθερῶς τά ἐπί τῆς περιμαχήτου Κύπρου δικαιώματα τοῦ Ἔθνους ἡμῶν, δηλαδή ἄν διά τῆς μεταθέσεως εἰς τήν Ἀρχιεπισκοπήν Ἀθηνῶν τοῦ ἤδη Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου βεβαιωθῇ καί κατορθωθῇ ἡ ὁριστική λύσις τοῦ ἐθνικωτάτου τούτου ζητήματος.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ὀφείλω ὡς ταπεινός ἀρχιερεύς τοῦ Ὑψίστου νά ποιήσωμαι τάς κατωτέρω ὁμολογίας μου.

Ἡ ταπεινότης μου, ἔχουσα ὑπ' ὄψει τούς θείους νόμους, καί δή τόν ἐκ στόματος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν τῇ Θείᾳ Ἀποκαλύψει λεχθέντα «κράτει, ὃ ἔχεις, ἵνα μηδείς λάβῃ τόν στεφανόν σου» καί τό «γίνου πιστός ἄχρι θανάτου καί δώσω σοι τόν στέφανον τῆς ζωῆς», ἀρνοῦμαι διαρρήδην νά γίνω παραβάτης θείων προσταγμάτων, διότι θά εἶμαι ρίψασπις καί προδότης καί ἐπίορκος, καί ὑπό τοιαύτας συνθήκας δέν θά θελήσω ποτέ νά ἀμαυρώσω, ταπεινούμενος βεβαίως, ἀλλ' οὕτως ἢ ἄλλως, τό Ἐκκλησιαστικόν καί τοῦ Ἔθνους μου ἔργον καί νά καλύψω ἐξ αἰσχύνης τό πρόσωπόν μου.

Ἄν ἡ Ἐκκλησία καί ἡ Πολιτεία θελήσουν οὕτως ἤ ἄλλως, εἴτε κανονικῶς, εἴτε νομίμως, νά ἐπιβάλουν μίαν λύσιν ἀντίθετον πρός τάς πεποιθήσεις μου, ἐγώ οὐ δύναμαι ἐμποδίσαι αὐτάς καί θά ἔχω νά δικαιολογηθῶ ἐνώπιον τοῦ δικαίου Κριτοῦ, ὅτι βία καί δυναστεία ὑπέκυψα, ἀλ-

«Θλιβερόν καθῆκον»

Τήν ἴδια ἡμέρα — Τρίτη 9 Μαΐου 1967 — ἀπεσταλμένος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου παρέδωσε σέ ἀφώτερο ἀξιωματοῦχο τῆς Αὐλῆς τήν ἐπιστολή τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

«Θλιβερόν καθῆκον», εἶπε ὁ αὐλικός στόν ἀπεσταλμένο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἔχοντας τήν βεβαιότητα, ὅτι στό κείμενο τῆς ἐπιστολῆς ἀναγράφεται ἡ παραίτηση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

«Θλιβερόν τό καθῆκον», ἀπήντησε καί ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου στόν ἀνώτερο αὐλικό, πού θά ἔδιδε σέ λίγο στόν Βασιλέα τήν ἀρνητική ἀπάντηση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Χρυσοστόμου ἐγνώριζε τό περιεχόμενο τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

ΣΤΟ ΕΡΧΟΜΕΝΟ: ἡ συνέχεια

Σήμερα συζητοῦνται οἱ προσφυγές

ΣΗΜΕΡΑ, ἡ ὁλομέλεια τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας θά ἀσχοληθῇ μέ τίς προσφυγές δύο Μητροπολιτῶν, τοῦ Ἐλευθερουπόλεως κ. Ἀμβροσίου καί τοῦ Φλωρίνης κ. Αὐγουστίνου, γιά ἀκύρωση τῆς ἐκλογῆς τῶν μελῶν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου. Καί θά ἐπιληφθῇ ἑνός ἐπαναλλήλου θέματος: τῶν προυμένων πρακτικῶν.

ΚΑΤΑ τήν διάρκεια τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱεραρχίας, ὁ Ἅγιος Ἐλευθερουπόλεως ζήτησε ἐπίσημα ἀντίγραφα τῶν ὅσων εἶπε κατά τίς ἐργασίες τῆς Ἱεραρχίας:

- Τό 1969.
- Τό 1972.

ΑΝΤΙΓΡΑΦΑ πρακτικῶν ζήτησαν ἐπίσης:

- Τό Συμβούλιο Ἐπικρατείας —τοῦ ἐστάλησαν ἀποσπάσματα.
- Τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο—τά περιμένει ἀκόμη.

ΟΠΩΣ εἶναι (;) γνωστό, κατά τίς ἐργασίες τῆς Ἱεραρχίας, τηροῦνται πρακτικά, πού:

- Καθαρογράφονται.
- Ἐγγράφονται στόν Κώδικα.

ΕΡΩΤΗΜΑ πρῶτο: Τί ἔγινε γιά τίς δύο αὐτές Ἱεραρχίες;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τά πρακτικά καθαρογράφτηκαν, ἀλλά δέν ἐπεράστηκαν στόν Κώδικα.

ΕΡΩΤΗΜΑ δεύτερο: Τί εἶναι ὁ Κώδικας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Εἶναι ἕνα βιβλίο, πού ἀνέκαθεν γινόταν ἡ καταχώρηση τῶν πρακτικῶν τῶν Συνόδων. Ἀποτελεῖ αὐθεντικό ἀποδεικτικό στοιχεῖο. Σύμφωνα μέ τήν διαδικασία πού ἀκολουθεῖται στήν τήρηση τῶν πρακτικῶν: ὁ γραμματεύς διαβάζει, τήν ἑπομένη «ἄθε συνεδριάσεως, τά πρακτικά πού κράτησε, γίνεται συζήτηση, διατυπώνονται, τυχόν ἀντιρρήσεις, καί ὕστερα ἀπό τήν ἐπικύρωση, ὑπογράφονται ἀπό τόν πρόεδρο. Μετά:

- Ὁ γραμματεύς καθαρογράφει μέ τό χέρι πάντοτε— τά πρακτικά καί τά ὑπογράφει μαζί μέ τόν πρόεδρο.
- Τά «καθαρογραμμένα πρακτικά παραδίδονται στόν κωδικογράφο γιά νά καταχωρηθοῦν στό βιβλίο τοῦ Κώδικος.

ΕΙΝΑΙ μιά παλιά ἱστορία πού ἀρχίζει ἀπό τόν 2ο μ.Χ. αἰῶνα. Στίς Οἰκουμενικές Συνόδους π.χ. πού τίς συγκαλοῦσαν οἱ αὐτοκράτορες τοῦ Βυζαντίου, τά πρακτικά ὑπέγραφαν ὅλοι οἱ παρόντες Ἐπίσκοποι μέ τήν φράση: «Πάντες οἱ συναινέσαντες ὑπεγράψαμεν» καί κατόπιν ἔβαζε τήν ὑπογραφή του ὁ αὐτοκράτορας. Ἀπό τήν στιγμή ἐκείνη οἱ κανόνες γίνονταν νόμοι τοῦ Κράτους (μιά σύνοδος συνήθως ἐκπούσσετο Οἰκουμενική μετά τήν ὑπογραφή τῶν πρακτικῶν) καί οἱ ἀποφάσεις ἐφυλάσσοντο στήν αὐτοκρατορική βιβλιοθήκη.

- Χαρακτηριστικό: Ἡ Σύνοδος τῆς Ἐφέσου, ὀνομάστηκε «ληστρική», ἐπειδή τά πρακτικά της ὑπέγραψαν 200 μέλη, ἐνῶ παρόντα ἦταν μόνο... 160!

Οἱ ρίζες τῆς σημερινῆς κρίσεως στὴν Ἐκκλησία

ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ 16.3.73

Τοῦ συνεργάτου μας
Κ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

"Μονομαχία" δύο θρόνων

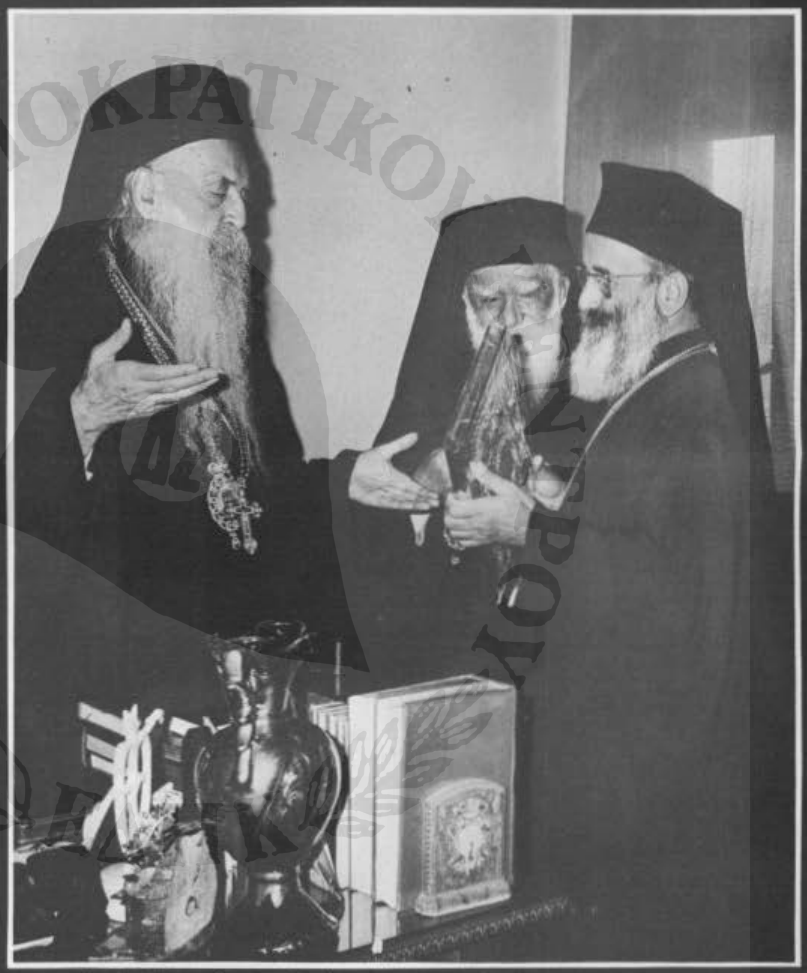

Μετά τήν ἀνάρρησή του στόν ἀρχιεπισκοπικό θρόνο ὁ κ. Ἱερώνυμος ἐπεσκέφθη τόν ἀείμνηστον Οἰκουμενικόν Πατριάρχην Ἀθηναγόρα καί προσέφερε εἰς αὐτόν βαρύτιμον Εὐαγγέλιον, ὡς δῶρον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

τοῦ βασιλικοῦ καὶ τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ

Ἡ ΕΠΙΜΟΝΗ ἄρνηση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου τοῦ Β' νά ὑποβάλη στόν βασιλιά τήν παραίτησή του, ὥστε νά χηρεύση μέ νόμιμο τρόπο ὁ θρόνος κι' ἔτσι νά μή θεωρηθῆ παράνομη καί διαβλητή ἡ ἀνάρρηση τοῦ ἀρχιμανδρίτου κ. Ἱερωνύμου Κοτσώνη στόν ἀρχιεπισκοπικό θρόνο, ἀνάγκασε τούς ἐπιφορτισμένους μέ τό ἔργο τῆς ταχείας μεταβολῆς στό πρόσωπο τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί στό σύστημα τῆς διοικήσεως αὐτῆς νά χρησιμοποιήσουν ἄλλη μέθοδο, πιό ἀποτελεσματική: Τόν νόμο.

Ἔτσι, μέ πρωτοφανῆ γιά τήν κίνηση τῆς κρατικῆς μηχανῆς ταχύτητα, στίς 10 Μαΐου 1967—μιά μόλις, ἡμέρα μετά τήν κατηγορηματική ἄρνηση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου στόν βασιλιά νά παραιτηθῆ—οἱ ἁρμόδιοι παράγοντες κατάρτισαν καί, τήν ἴδια ἡμέρα, ἐδημοσίευσαν στήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως—τεῦχος 67 Α—τόν ὑπ' ἀριθμ. 3 Ἀναγκαστικό Νόμο «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 671/1943 Νόμου «περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Εἰδικώτερα, μέ τόν Α. Νόμο 3/1967 καθορίζεται, ὅτι, τό ὅριο ἡλικίας τῶν 80 ἐτῶν πού ἰσχύει γιά τήν ἀποχώρηση τῶν μητροπολιτῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπό τήν μητροπολιτική τους ἕδρα, ἰσχύει καί γιά τόν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν.

Ἀναγκαστική ἀπομάκρυνση

Ἔτσι, μέ αὐτήν τήν διάταξη τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου ἔγινε καί ἡ ἀναγκαστική ἀπομάκρυνση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου τοῦ Β' ἀπό τόν θρόνο καί ἐχήρευσε ὁ θρόνος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος.

Τό πρωΐ τῆς ἐπομένης ἡμέρας—Πέμπτης 11 Μαΐου 1967—ὁ ὑπουργός Παιδείας ἔσπευσε νά ἀνακοινώση τήν χηρεία τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου, τήν κατάργηση τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου καί τήν συγκρότηση νέας ἀριστίνδην Ἱερᾶς Συνόδου καί τόν τρόπο ἐκλογῆς τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος.

Ὁ ὑπουργός Παιδείας Κ. Καλαμποκιᾶς ἀνεκοίνωσε τά ἑξῆς:

«Κατόπιν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 3 Α.Ν. εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὁ ἀρχιεπισκοπικός θρόνος τελεῖ ἐν χηρείᾳ, τοποτηρητής δέ αὐτοῦ εἶναι ὁ ἔχων τά πρεσβεῖα τῆς ἀρχιερωσύνης, ὁ μητροπολίτης Πατρῶν κ. Κωνσταντῖνος. Διά τοῦ ἰδίου Α.Ν. καταργεῖται ὁ θεσμός τοῦ βασιλικοῦ ἐπιτρόπου παρά τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ καί συγκροτεῖται ἀριστίνδην Σύνοδος, ἡ ὁποία, ἀφοῦ προβῇ εἰς τήν ἐκλογήν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, θά πληρώσῃ καί τάς κενάς μητροπολιτικάς ἕδρας. Ἡ θητεία τῆς ἀριστίνδην Συνόδου λήγει τήν 30ήν Σεπτεμβρίου 1967, δύναται δέ νά παραταθῇ ἐπί μίαν εἰσέτι περίοδον.

»Τά μέλη τῆς ἀριστίνδην Ἱερᾶς Συνόδου ὡρίσθησαν δι' ἐκδοθέντος Β.Δ. καί εἶναι τέσσαρες μητροπολῖται ἐκ τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος καί τέσσαρες ἐκ τοῦ κλίματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Οὕτω, τήν ἀριστίνδην Ἱεράν Σύνοδον ἀπετέλεσαν οἱ κάτωθι μητροπολῖται: Ὁ Πατρῶν κ. Κωνσταντῖνος, ὁ Τρίκκης καί Σταγῶν κ. Διονύσιος, ὁ Ναυπακτίας καί Εὐρυτανίας κ. Δαμασκηνός, ὁ Κυθήρων κ. Μελέτιος, ὁ Πρεβέζης κ. Στυλιανός, ὁ Ξάνθης κ. Ἀντώνιος, ὁ Διδυμοτείχου καί Ὀρεστιάδος κ. Κωνσταντῖνος καί ὁ Κασσανδρείας κ. Συνέσιος.

»Αἱ ἐκλογαί, τόσον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ὅσον καί τῶν νέων μητροπολιτῶν θά γίνουν διά τοῦ καθιερωθέντος τριπροσώπου συστήματος. Κατά τοῦτο, ἡ Ἱερά Σύνοδος θά ὑποδείξῃ εἰς τήν Κυβέρνη-

Χασίς, μπουζούκι, σλάτες, κεριά, κηροπήγια, σταυροί, γαϊμαλιά καί ἄλλα πολλά ἀπό τά «περίεργα καί μή» πράγματα, πού βρέθηκαν στό σπίτι τοῦ ἀρχιτέκτονα, μαζί μέ τίς ἀφίσσες πού... ἐκθειάζουν τό γυναικεῖο κάλλος.

ὁ συνήγορος του κ. Ἀρ. Γαβριηλίδης. διερωτᾶται, πόσοι ἀπό τούς λεγόμενους ἀλητοτουρίστες δέν θά εἶχαν μαζί τους «πράμα» — ἄν ἦταν δυνατό νά γίνῃ μιά ἔρευνα σέ ὅλους.

Ἐμεῖς, ἔχουμε ἄλλη ἀπορία: ποιό θά ἦταν τό ἀποτέλεσμα μιᾶς — ἐξ ἴσου ἀδύνατης, πρακτικά — ἔρευνας σ', ὁλόκληρη τήν πρωτεύουσα:.., Γιά ρίξτε μιά πιό προσεκτική ματιά σ' αὐτή τήν ἱστορία τῶν νέων παιδιῶν τῆς ὁδοῦ Ἀνδρούτσου 5:

«Στόν Πειραιά συννέφιασε
καί στήν Ἀθήνα βρέχει...»

λέει ἕνα γνωστό λαϊκό τραγούδι, πού ταιριάζει ἐδῶ. Τό πειραϊκό «συννέφιασμα» (ἐξαφάνιση γιά πολύ ἤ λίγο κοριτσιῶν — καί ἀνηλίκων — ἀπό καλές οἰκογένειες) ἔφερε στήν Ἀθήνα τήν «βροχή»: ἀστυνομικά δόγανα φθάνουν μέχρι τό σπίτι ἑνός ἀρχιτέκτονα Μιχάλη, κάτω ἀπό τόν Λυκαβηττό, στήν ὁδό Ἰσαύρων. Μακρυμάλληδες καί μικρούλες μπαινοβγαίνουν ἐκεῖ, ἡ παρακολούθηση ἀρχίζει, ἀλλά σταματάει ὑποχρεωτικά ὅταν τό σπίτι ἀδειάζει. Καί ξαφνικά, νά ὁ Μιχάλης, πάλι, στήν Πλάκα, κέντρο τῶν νεαρῶν τουριστῶν — καί ἀγορά ναρκωτικῶν. Τά βήματα ὁδηγοῦν τώρα κάτω ἀπό τήν Ἀκρόπολη, στό Κουκάκι, καί τά ἐλέμματα (μέ ὅλα τά σύγχρονα μέσα καί «ὑπό τήν σκέπη» τοῦ κοντινοῦ ΟΤΕ) ἀνακαλύπτουν πολλά. Ἕως ὅταν ἡ ἔφοδος τῶν ἀστυνομικῶν στό διαμέρισμα τοῦ Μιχάλη «βγάζει» καί τά ὑπόλοιπα ἤ περίπου τά ὑπόλοιπα: 150 πλακίδια Ἰνδικῆς καννάβεως, ὁ κεριά, 4 κηροπήγια, 20 ἄσεμνες φωτογραφίες (ὁ ἰδιοκτήτης λέει ὅτι τίς εἶχε ἀπό παλιά — καί γιά τόν ἑαυτό του μόνο), ἕνα ἠλεκτρικό μηχάνημα ἐλέγχου σλάτες, καί 3 κομμάτια μέ ἄσεμνες στάσεις (οἰκογενειακές, ὅπως εἶπε ὁ ἀρχιτέκτονας) κατάσχονται, μεταξύ ἄλλων. Κι' οἱ ἀποκαλύψεις (ἤ «ἀποκαλύψεις») βροχή: ἑλληνοαγγλικοί λεσβιακοί ἔρωτες, ἑλληνικά καί ξένα ἐρωτικά παιχνίδια ὁμαδικά — καί μέ θεατές — χαρτιά μιά «σπόντα» γιά ἐπί χρήμασι ἔρωτα», χασίς καί... χασισόλαδο, κλπ.

Ἡ σχολή, ἡ συναυλία, ἡ περιέργεια καί τό χασίς.

Ἀλλά ὑπῆρχαν ἐπίσης:

● Καλή μουσική — γινόταν καί ἠχογράφηση.

● Σκάκι — μερικοί ἔπαιζαν!

Ἐξ ἄλλου:

● Νεαροί, πέρασαν μιά φορά, δοκίμασαν χασίς, ζαλίστηκαν ἤ ἔδειραν ἐμετό καί δέν ξαναπῆγαν.

● Μιά... παρθένα κυκλοφοροῦσε ἀνάμεσα στούς ἄλλους, ἐνῶ ἄλλη κοπέλλα ἀρνήθηκε νά κάνη ἔρωτα, γιατί προέρχονταν ἀπό οἰκογένεια μέ αὐστηρές ἀρχές— ἔτσι... προχωροῦσε ὡς ἐκεῖ πού μποροῦσε, πού τῆς ἐπέτρεπαν οἱ ἀρχές της.

Καί τά σπουδαιότερα:

● Οἱ πιό πολλοί πρωτοδοκίμασαν χασίς «ἔτσι γιά νά δοῦν τί εἶναι».

● Σέ δύο, τουλάχιστον, περιπτώσεις, νέα παιδιά πῆγαν ἐκεῖ γιατί «δέν εἶχαν τίποτα νά κάνουν»!

● Δύο φοιτηταί ἔφυγαν ἀπό τό σπίτι αὐτό, πῆγαν στήν σχολή τους, ἔδωσαν ἐξετάσεις καί ξαναγύρισαν ἐκεῖ!

● Μιά κοπελλίτσα πῆγε στό σπίτι αὐτό ὕστερα ἀπό... συναυλία τοῦ ἔδωσε σέ γνωστή αἴθουσα!

ΝΑ γιατί εἴπαμε νά δῆτε κάπως πιό προσεκτικά αὐτή τήν ἱστορία... Θά σᾶς ποῦμε ἀκόμη ὅτι στά δύο ἀπό πάνω πατώματα τοῦ τριώροφου σπιτιοῦ ἐμεναν οἰκογένειες ἀνωτάτων κρατικῶν ὑπαλλήλων, χωρίς νά πάρουν εἴδηση τίποτα. Κι' ὅμως ἡ εἴσοδος ἦταν μέ συνθημα τικό «τύπημα»... Θά σᾶς ποῦμε, ὅτι τό παράπονο τοῦ φούρναρη τῆς γειτονιᾶς ἦταν γιατί δέν τοῦ νοίκιασαν ἐκεῖνο τό διαμέρισμα (ἐπειδή εἶχε λέει... μικρά παιδιά) καί προτίμησαν τούς ἐνεαρούς μέ τήν ἄγρια ἐμφάνιση πού, ὅμως, δέν ἔκαναν φασαρίες. Θά σᾶς ποῦμε, ὅτι κυκλοφοροῦν κι' ἄλλα παιδιά στήν γειτονιά μέ μακριά μαλλιά καί μοτοσυκλέττες, ἀλλά ἐδῶ ἔχουν σχέση μ' αὐτά τά πράγματα». Τά «πράγματα» πού οἱ μεγάλοι εἶναι ἀδύνατο νά καταλάβουν, οἱ νεώτεροι προσπαθοῦν, οἱ νέοι, ὅμως... ζοῦνε!

«Ἡ ἀδελφή μου πούλησε ἡρωίνη στά 15 χρόνια της» μᾶς λέει μιά ξένη νεαρή κυρία κουβεντιάζοντας τό «θέμα τῆς ἡμέρας» καί μιλώντας γιά τήν μακρινή πατρίδα της. «Ἦταν γιορτές — συνεχίζει — κι' ὁ πατέρας μας (πού ἀγνοοῦσε τά πάντα) τῆς ἔκανε δῶρο, ὅπως κάθε χρόνο, μιά... κούκλα! Ἐγώ πού τόμαθα προσπάθησα νά τήν κουβεντιάσω. Δέν βρῆκα ἄκρη. Διεπίστωσα μιά τροματική διάθεση γιά τό σήμερα, μιά ἀνάλογη ἀδιαφορά γιά τό αὔριο, κανένα ἐνδιασμό, κανένα ἐνδιαφέρον γιά ὁτιδήποτε».

Θά σᾶς ποῦμε πέλος, ὅτι:

ΟΤΑΝ σ' ὅλο τόν κόσμο ὑπολογίζεται, ὅτι 300 ἑκ. ἄνθρωποι δοκίμασαν κάποιο ἀπό τά εἴδη τοῦ «ἀργοῦ θανάτου», ἐνῶ οἱ στατιστικές τοῦ Ο. Η.Ε. ἀναφέρουν γιά συστηματική χρήση ναρκωτικῶν, σούμερα ἐκπληκτικά:

● 15 ἑκατ. ἄτομα στήν Μέση Ἀνατολή

● 81 ἑκατ. στήν ΝΑ Ἀσία

● 300.000 στήν Ἀμερική (ἐγγράφη ὅτι ὁ ἀριθμός αὐτῶν πού κατνίζουν μαριχουάνα εἶναι — στήν πραγματικότητα — ἐπταπλάσιος)

● 200.000 στήν Εὐρώπη.

ΟΤΑΝ στήν Ὁλλανδία — ὅπου, οὐσιαστικά εἶναι ἐλεύθερη ἡ χρήση ἐλαφρῶν ναρκωτικῶν μέ νόμο — τό χασίς πουλιέται σέ γλάστρες ἀντί 10 δραχμῶν καί τό «Ἐλ - Ἐς - Ντί» σέ χάπια ἀπό 50άρι καί πάνω.

ΟΤΑΝ στήν Τουρκία (ὅπου ἀπό φέτος ὑποτίθεται ὅτι δέν θά παράγεται ἐπίσημα ὄπιο) τό 1971 παρήχθησαν 400 τόννοι ὄπιου, ἀπό τούς ὁποίους 250 διοχετεύθηκαν στήν μαύρη ἀγορά! (Οἱ ἐπίσημοι ἀριθμοί μιλάνε γιά παραγωγή 146 τόν. καί γιά «διαρροή» 65 - 85 τόν. μόνο. ἀλλά...).

ΟΤΑΝ στήν ἴδια χώρα, ὁ ἕνας στούς τρεῖς πολίτες «καπνίζουν» κι' ἡ παπαρούνα εἶναι τό ἐθνικό προϊόν.

ΟΤΑΝ οἱ 120.000 τοξικομανεῖς τοῦ Χόνγκ - Κόνγκ καταναλώνουν τόν χρόνο 7 τόν. καθαρό ὄπιο καί τά ¾ τῆς ἡρωίνης πού φθάνει στήν Ἀμερική. Ἔχει σάν πρώτη ὕλη τούρκικο ὄπιο «ἐδουλεμένο» στήν Ν. Γαλλία.

ΟΤΑΝ τά οἰκονομικά συμφέροντα εἶναι τεράστια — κι' ἀνάλογη ἡ ζήτηση: ἕνα κιλό μορφίνης, ἀξίας 4.000 δρχ. στήν Τουρκία, πουλιέται 10 φορές ἐπάνω στήν Γερμανία καί ἄν γίνῃ ἡρωΐνη, ἡ τιμή του στήν Εὐρώπη γίνεται 100 φορές μεγαλύτερη καί στήν Ἀμερική ἀκόμα περισσότερο!...

Τότε, δέν πρέπει νά μᾶς ἐκπλήσση ὁ «σύγχρονος τεκές» τοῦ Κουκακίου ἤ τοῦ Κολωνακίου, οὔτε τό διεθνές παζάρι τοῦ χασίς στά στενά δρομάκια καί τίς γραφικές ἀνηφορίες τῆς συνοικίας τῶν Θεῶν. Ἐκεῖ πού ἄλλοτε γέρναν οἱ «λημταριές», δέν γέρνουν, βέβαια σήμερα, οἱ... κανναβουρίες, ἀλλά ὁπωσδήποτε αὐτοί πού... γέρνουν τίς νύκτες τριλιζόντας δέν εἶναι — τώρα πιά — μόνο οἱ μεθυσμένοι ἀπό κρασί. Τουλάχιστον οἱ πιό νέοι. Κι' εἶναι παιδιά τῆς καινούργιας γενιᾶς, τῆς πό δμορφης, ὅπως λένε οἱ στατιστικές. Κι' εἶναι κρίμα...

στῆς ἀπό τήν Λάρισα καταδικάσθηκε (23.6.72) ἀπό τό Κακουργιοδικεῖο Βόλου σέ φυλάκιση 2 ἐτῶν γιά κατοχή καί διάθεση 3 γραμμ. χασίς.

● Οἱ τέσσερις... Ἰπτάμενοι Ἀμερικανοί πού πιάστηκαν μέ τεράστια ποσότητα ναρκωτικῶν στήν Κρήτη καί καταδικάσθηκαν σέ διάφορες ποινές — μέχρι 10 χρόνια κάθειρξη— δγηκαν ἀπό τίς φυλακές πολύ πιό γρήγορα, μετά τήν ἀναίρεση πού ἔκαναν καί τήν ἐπιβολή μικρῶν ποινῶν (μέχρι 3 χρόνια) στήν νέα δίκη.

● Γιά τήν δεύτερη, μερικοί χαρακτηριστικοί ἀριθμοί:

—Στά τελευταῖα 5 χρόνια κατεσχέθησαν στά διάφορα τελωνεῖα τῆς χώρας 4 τόννοι χασίς καί ὄπιου. Στόν Ἔβρο τό 1970 εἶχαν κατασχεθῆ 556 κιλά χασίς καί εἶχαν πιαστῆ 30 ξένοι. (Οἱ ἀνάλογοι ἀριθμοί τοῦ '69: 400 καί 20).

—Μόνο στόν Πειραιά, τό 1972 πιάστηκαν 25 σπείρες ναρκωτικῶν μέ 40 Ἕλληνες καί 30 ξένους(!) σάν μέλη.

—Μιά φορά, τουλάχιστον, τήν ἑβδομάδα κατά μέσο ὅρο γίνεται γνωστή καί μιά εὐπόθεση ναρκωτικῶν», ἄν κρίνη κανείς ἀπό τά «ἀνεπίσημα) στοιχεῖα τῆς κινήσεως τοῦ '72.

Μερικά ἄλλα στοιχεῖα:

● Τό 1970 καταδικάσθηκαν γιά ναρκωτικά 290 ἄνδρες καί 16 γυναῖκες. (Τό 1965 οἱ ἀνάλογοι ἀριθμοί ἦσαν 161 καί 6). Ἡ ποινή τῶν 121 ἦταν πάνω ἀπό 1 χρόνο.

● Ἀπό τούς ἄνδρες, 104 ἦσαν ἄγαμοι, οἱ 123 (ἀπό τούς παντρεμένους) εἶχαν παιδιά. Ἑπτά ἦσαν ἀνωτάτης μορφώσεως καί 109 στοιχειώδους. Τριάντα ἕνας ἦσαν ἐργάτες, 68 δούλευαν «ἐδι" ἴδιον λογαριασμόν», 83 ἦσαν ἐβιοτέχναι, τεχνικοί καί ἐργάται βιομηχανίας, βιοτεχνίας ἤ χειράνακτες», 6 διευθύνοντες ἤ ἀνώτερα διοικητικά στελέχη καί 31 ἀπάλληλοι. Δέκα, οἱ μικρότεροι, ἦσαν 18—20 ἐτῶν, 48 ἦσαν 21—24, ἄλλοι τόσοι 25—29 καί 72 ἦσαν 35—44 ἐτῶν.

● Ἀπό τίς γυναῖκες, 10 ἦσαν ἀνύπαντρες, ἄλλες τόσες ἄνευ ἐπαγγέλματος, ἐνῶ 4 εἶχαν ἐλεύθερο ἐπάγγελμα. Τρεῖς ἦσαν ἀνωτάτης μορφώσεως, 5 ἀγράμματες, 3 τῆς Μέσης καί 3 τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως.

Στήν ἔκθεση δραστηριότητος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων διαβάζουμε γιά τό 1971:

«Δεύτερον κατά τάξιν εἰς μέγεθος ἔρχεται τό ἔγκλημα τῶν ἐπερί ναρκωτικῶν φαρμάκων» παραβάσεων, καταλαμβάνον τό 12,4% περίπου τοῦ συνόλου τῶν κακουργημάτων». Πρόκειται γιά μικροποσότητες, ἐνῶ χαρακτηριστικά ἀναφέρεται ὅτι:

● Τό χασίς «εἶναι τό κυρίως διακινούμεναν ναρκωτικόν ἐν Ἑλλάδι».

● Ἡ ἡρωΐνη καί τό Ἐλ-Ἐς-Ντί δέν ἀπησχόλησαν τήν ἀστυνομία τό 1971.

Τέλος, οἱ 6057 τοξικομανεῖς τοῦ 1970 ἔγιναν 5817 τό 1971. Καί τό 95% εἶναι χασισοπότες.

Πρό... 40 ἐτῶν

ΜΙΑ δημοσιογραφική στατιστική περί ναρκωτικῶν μᾶς λέει ὅτι τό 1932 συνελήφθησαν:

● 10 λαθρέμποροι ναρκωτικῶν.

● 408 κάτοχοι μικρῶν ποσοτήτων — μεταξύ τους καί 22 γυναῖκες!

● 77 τοξικομανεῖς «ἐν ὥρα χρήσεως». Ἀπό αὐτούς 62 ἔκαναν χρῆση χασίς καί 15 ἡρωίνης. Οἱ 58 ἦταν νέοι — μέχρι 30 ἐτῶν.

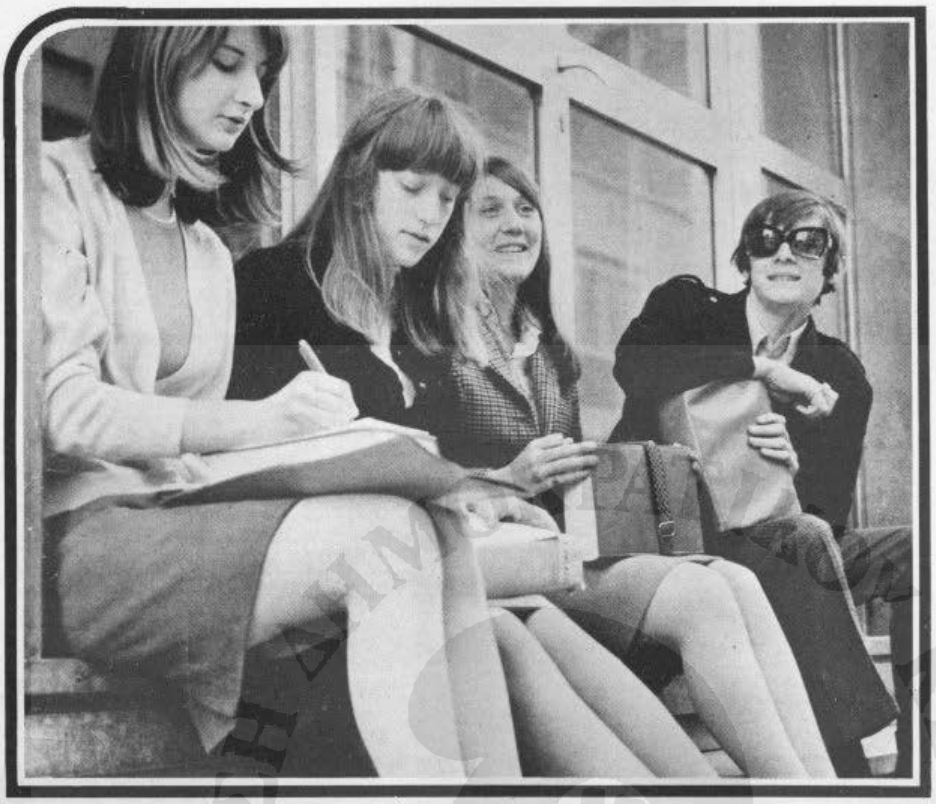

Ἡ ἀπελευθέρωση τῆς γυναίκας

Μιά ἐπανάσταση μπορεῖ νἄχη πολλές μορφές. Ἄλλοι κόβουν κεφαλια, ἄλλοι ὑγαίζουν τάνκς στήν πόλη, ἄλλοι ἁρνοῦνται νά λάβουν τροφή.

Ἀναμεσα στίς ἐπαναστάσεις καί τά κινήματα πού ξέσπασαν στις ἀρχές αὐτου τοῦ αἰώνα καί φούντωσαν καί ἁπλώθηκαν καί πῆραν νεες διαστάσεις στίς μέρες μας ἕνα ἀπ' τά μεγαλύτερα καί δυνατώτερα εἶναι τό κίνημα ἀπελευθερώσεως τῆς γυναίκας.

Καί στήν Ἑλλάδα; Ὑπάρχει στήν Ἑλλάδα γυναικεῖο ἀπελευθερωτικό κίνημα;

Ὁ «Ταχυδρόμος» τέμνοντας πολύπλευρα καί στό μεγαλύτερο δυνατό βάθος του τό θέμα δημοσιεύει σήμερα τό δεύτερο μέρος τῆς μεγάλης αὐτῆς ἔρευνας πού ἄρχισε στό προηγούμενο τευχος του.

ΟΛΑ ἐντάξει ἡ περίπου ἐντάξει. Δέν ἔχει πολλά προβλήματα ἡ γυναίκα στήν Ἑλλάδα—πιστεύει ἡ ἡγεσία πολλῶν μεγάλων ἑλληνικῶν γυναικείων σωματείων.

Ἡ κ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ πρόεδρος τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ἑλληνίδων, πού ρωτήθηκε γιά τό κίνημα ἀπελευθερώσεως τῶν γυναικῶν μᾶς εἶπε:

«Ἐδῶ στήν Ἑλλάδα ἀκόμη δέν ἔχει ἐμφανισθῆ γυναικεῖο (κίνημα) στήν μορφή πού ἐμφανίζεται στήν Ἀμερική. Ἴσως ἐπειδή ἐμεῖς βρήκαμε ἕτοιμα ὡρισμένα πρανόμια (π.χ. τήν ψῆφο) καί δέν χρειάσθηκε νά ἀγωνισθοῦμε μαχητικά γι' αὐτά. Ἴσως πάλι ἐπειδή εἴμαστε μεσογειακός λαός καί ἔτσι πιό αἰσιόδοξος, πιό "ὁλεμένος".

»Ἡ ζωή ἐδῶ εἶναι ἀκόμη παραδοσιακή, εὐτυχῶς.

»Οἱ Ἑλληνίδες δέν παθαίνονται γ

αὐτά τά πράγματα καί δέν εἶναι τόσο δυσαρεστημένες μέ τή θέση τους. Συνήθως τά κινήματα ξεκινοῦν ἀπό τόν Βορρᾶ—ἴσως κι' ἐπειδή εἶναι πιό προηγμένοι καί φιλοσοφημένοι ἀπό μᾶς.

»Βέβαια, πολλές φορές τό γιαταγάνι εἶναι σωτήριο γιά νά ἀλλάξουν ὡρισμένα πράγματα, ἀλλά ὄχι πάντα. Συχνά δέν ὑπάρχει μιά λύση, ἀλλά πολλές».

Ἡ κ. ΛΙΝΑ ΤΣΑΛΔΑΡΗ, πρόεδρος τῆς Ὁμοσπονδίας Γυναικείων Σωματείων-Λεσχῶν ἀντέδρασε σχεδόν ἐπιθετικά:

«Δέν ὑπάρχουν σέ μᾶς παράμοια προβλήματα. Αὐτά ὑπῆρχαν, ἀλλά λύθηκαν. Ἡ Ἑλλάς εἶναι προωδευμένη τακταποιήθηκαν τά προβλήματα τῶν γυναικῶν. Μόνο μερικές λεπτομέρειες μένουν, πού ὅμως, χρειάζονται χρόνο. Τίποτα καινούργιο δέν ὑπάρχει πάνω σ' αὐτά. Τά ἴδια θά λέμε τώρα;».

Ἡ κ. ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΗΝΙΑΤΗ πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου γιά τά Δικαιώματα τῆς Γυναίκας εἶπε:

«Σήμερα, στήν Ἑλλάδα ἡ γυναίκα ἔχει ἀποκτήσει τό δικαίωμα τῆς ἰσοπολιτείας χωρίς διάκριση ἀπό τόν ἄνδρα. Δηλαδή ἡ γυναίκα ἔχει τό δικαίωμα νά ἐκλέγη καί νά ἐκλέγεται μέ τίς ἴδιες προϋποθέσεις ὅπως καί

Δέν θέλουν τήν ελευθερία

ΣΤΗ Νέα Ἰωνία — πολυπληθες ἀθηναϊκό προάστιο τό 47—65% των γυναικων προτιμουν νά μην ἐργαζωνται ἔξω ἀπό τό σπίτι.

Ἀπό ἰδιο αὐτό προαστιο:

● Τό 52—68% θεωρει τό γάμο ἀποκλειστικη καί μοναδικη ἐπιδιωξη της γυναικας.

● Τό 18—42% των μητέρων προτιμουν νά δρη ἡ κόρη τους σύζυγο με συνοικέσιο.

● Τό 55—65% πιστεύουν ὅτι ὁ ἀδελφος ἐχει ἠσικες καί οἰκονομικες ὑποχρεωσεις ἐναντι των σηλυκων ἀγνωμων μελων της οἰκογενειας.

Τα ποσοστα αὐτα — καί ἄλλα που σημειωνονται πιο κάτω — προελυφαν ἀπό μια ἐρευνα που ἔκανε ἀναμεσα σε 1.200 οἰκογενειες της Ν. Ἰωνιας ἡ κοινωνιολόγος κ. ΤΙΝΑ ΙΚΙΩΚΑ. Τα στοιχεια πού συνεκέντρωσε περιλαμβανονται στην ἐρευνα πού ἐχει τόν τιτλο «Συγκρουόμενα ἀξιολογικα συστήματα καί ἡ θεση της γυναικας στή σύγχρονη ἑλληνικη κοινωνια».

Τα συμπεράσματα λοιπόν ἀπό τις ἐρωτησεις πού ὑπεβλήθησαν στις 1.200 οἰκογενειες της Νεας Ἰωνιας εἶναι:

Ὑπάρχουν πολλές γυναῖκες ἀπό (47%—65%, ἀναλόγως ἡλικίας, γεωγραφικης προελευσεως καί κοινωνικού - οἰκονομικοῦ ἐπιπεδου)

● Πού προτιμουν νά μήν ἐπωφελουνται ἀπό δυνατότητες γιά ἐξωοικιακή ἐργασιακή ἀπασχόληση.

● Πού θεωρουν τό γάμο ἀποκλειστικῶς τήν μονη ἐπιδιωξη της γυναικας (52—68% των γυναικων)

● Πού προβάλλουν ὡς ἰδεώδη τύπο γυναίκας τή γυναικα ἡ ὁποία διακρινεται κυριως ἀπό συμπεριφορα καί ἰδιότητες πού της ἐπεβαλλοντο ἀπό τήν προηγούμενη θεση της ἐν σχεσει πρός την οἰκογενεια, τό ἀνδρικο φυλο καί τήν κοινωνια ἐν γενει (17—89%).

Παράλληλα, βέβαια, ἐξακολουθοῦν νά ἐπιζητουν τήν ἐξάρτηση τους ἀπό τό ἀνδρικό φῦλο, σε τομεις ὅπου ἐθεωρειτο προηγουμένως ὁτι εἶχε ἀνάγ-

Ἔρευνα: Κ. Χαρδαβέλλα - Νανᾶς Νταουντάκη καί ομάδος συνεργατῶν

'Αριστερά: 'Ο ἀοίδιμος Οἰκουμενικός Πατριάρχης 'Αθηναγόρας Α' καί ὁ ἀοίδιμος 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνῶν καί πάσης 'Ελλάδος Χρυσόστομος Β'. Κάτω ἀριστερά: 'Ο μητροπολίτης 'Ελευθερουπόλεως κ. 'Αμβρόσιος.

σιν 3 ὑποψηφίους, ἡ ὁποία ἀκολούθως, διά τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως, θά προβῆ εἰς τήν ἐκλογήν τοῦ ἑνός ἐκ τῶν τριῶν ἐπιλεγέντων.

»Οἱ ὑποψήφιοι θά εἶναι ἐκ τῶν ἀρίστων κληρικῶν τῆς 'Ελληνικῆς 'Ορθοδοξίας».

'Ακολούθως ὁ ὑπουργός Παιδείας ἐχαρακτήρισε «μέγα καί λαμπρόν τό ἔργον» τοῦ ἀοιδίμου 'Αρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου καί ἐξέφρασε «τήν λύπην τῆς ἐθνικῆς κυβερνήσεως διά τήν παρατεινομένην εἰσέτι ἀσθένειαν τούτου».

Συνεχίζων ὁ κ. Καλαμποκιᾶς εἶπεν, ὅτι «ἡ 'Εθνική Κυβέρνησις ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ της, ὅπως ἐξασφαλίσῃ πρῶτον τήν χρηστήν διοίκησιν τῆς 'Εκκλησίας καί ἐπιτύχῃ τήν κάθαρσιν αὐτῆς συγκαλεῖ Σύνοδον ἐκ τῶν ἀρίστων τῆς 'Ιεραρχίας, ἐπί τῶν ὤμων τῆς ὁποίας ἐναποθέτει μετ' ἐμπιστοσύνης τήν βαρεῖαν εὐθύνην τῆς ἀνορθώσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν μας πραγμάτων. 'Ανεπηρέαστοι ἀπό οἱασδήποτε ἐπιρροάς, χωρίς τήν παραμικράν κρατικήν ἐπέμβασιν, μέ μοναδικόν γνώμονα τό συμφέρον τῆς 'Εκκλησίας καί τήν ἐπιταγήν τῆς ἀρχιερατικῆς των συνειδήσεως, καλοῦνται οἱ σεβασμιώτατοι Συνοδικοί Σύνεδροι νά ἐπιδοθοῦν εἰς τήν ἐπιτέλεσιν τοῦ ὑψηλοῦ των τούτου καθήκοντος. 'Η 'Εθνική Κυβέρνησις, ἄγρυπνος καί μέ τεταμένην τήν προσοχήν της, θά παρακολουθῇ τήν νέαν 'Ιεράν Σύνοδον εἰς τήν περαιτέρω πορείαν της».

'Ελεύθερος ὁ δρόμος

'Η ἀπομάκρυνση τοῦ 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν καί πάσης 'Ελλάδος Χρυσοστόμου τοῦ Β' ἀπό τόν ἀρχιεπισκοπικό θρόνο καί ἡ κατάργηση τῆς Διαρκοῦς 'Ιερᾶς Συνόδου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος ἄφησε πιά ἐλεύθερο τόν δρόμο γιά τήν ἀνάρρηση τοῦ ἀρχιμανδρίτου κ. 'Ιερωνύμου Κοτσώνη στόν ἀρχιεπισκοπικό θρόνο. "Ετσι, δύο ἡμέρες μετά τίς ἀνακοινώσεις τοῦ ὑπουργοῦ Παιδείας, τά μέλη τῆς ἀριστίνδην 'Ιερᾶς Συνόδου ἐξέλεξαν παμψηφεί 'Αρχιεπίσκοπον τόν πανοσιολογιώτατον ἀρχιμανδρίτην κ. 'Ιερώνυμον Κοτσώνην.

Μετά τρεῖς ἡμέρες, τήν Τετάρτην 17 Μαΐου 1967, ἔγινε στόν μητροπολιτικό ναό 'Αθηνῶν ἡ τελετή τῆς ἐνθρονίσεως τοῦ 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν καί πάσης 'Ελλάδος κ. 'Ιερωνύμου. Προηγουμένως — γράφει τό ἐκδοθέν ἀνακοινωθέν τῆς Προεδρίας Κυβερνήσεως — καί συγκεκριμένως τήν 11 π.μ. ἐλαβε χώραν εἰς τά ἀνάκτορα Τατοΐου ἡ ἐνώπιον τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως τελετή διαβεβαιώσεως τῆς Αὐτοῦ Μακαριότητος τοῦ 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν παρισταμένων τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν. «Μετά τήν διαβεβαίωσιν τοῦ κ. 'Ιερωνύμου — συνεχίζει τό ἀνακοινωθέν — ὁ μητροπολίτης Τρίκκης κ. Διονύσιος, ἀπευθυνόμενος πρός τόν Βασιλέα, εἶπεν ὅτι ὁ Καλός Θεός ἐπεφύλαξεν εἰς αὐτόν τήν μεγάλην τιμήν, ὅπως ἴδῃ ἐπί τῆς βασιλείας του τήν ἀναγέννησιν τῆς 'Εκκλησίας. 'Ο Βασιλεύς, ἀκολούθως, ἀπήντησεν:

«Εὐχαριστῶ τόν Θεόν».

'Εξ ἄλλου, τό μεσημέρι τῆς ἰδίας ἡμέρας ἔγινε στόν μητροπολιτικό Ναό ἡ τελετή τῆς ἐνθρονίσεως τοῦ 'Αρχιεπισκόπου κ. 'Ιερωνύμου.

Μετά τήν καθιερωμένη πανηγυρική διαδικασία, ὁ κ. 'Ιερώνυμος ἐξεφώνησε τόν ἐνθρονιστήριο λόγο καί ἄρχισε ὡς ἑξῆς:

«Αὐθόρμητος ἀναβαίνει εἰς τά χείλη ἡμῶν ἡ πρός τήν Παναγίαν Τριάδα ἐκ βαθέων εὐχαριστία, διότι τῇ Χάριτι τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἐφώτισε τήν 'Ιεράν ἡμῶν Σύνοδον καί τήν 'Εθνικήν Κυβέρνησιν καί τόν λαοφιλῆ ἡμῶν "Ανακτα, ἵνα ἐκ τῶν πολλῶν καί ἀρίστων κληρικῶν τῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας ἐπιβλέψῃ εἰς τήν ἰδικήν μου ἐλαχιστότητα καί θεωρήσῃ με ἱκανόν, ἵνα ἀναδεχθῶ τόν ὄγκον τῶν εὐθυνῶν καί ὑποχρεώσεων τοῦ 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν καί τοῦ Προκαθημένου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος...»

'Από τά κείμενα πού δημοσιεύθηκαν στό προηγούμενο τεύχος τοῦ «Ταχυδρόμου» — ἔγγραφα ἀπό τά ἀνάκτορα γιά τήν παραίτηση τοῦ 'Αρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου, ἡ ἐπιστολή τοῦ 'Αρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου πρός τόν Βασιλέα μέ τήν κατηγορηματική ἄρνηση νά παραιτηθῇ, γιά νά μή γίνῃ ρίφασπις καί προδότης — προκύπτει ὅτι τ' 'Ανάκτορα ἤθελαν νά παραιτηθῇ ὁ Χρυσόστομος γιά ν' ἀνοίξῃ ὁ δρόμος πρός τόν ἀρχιεπισκοπικό θρόνο.

'Ωστόσο, σήμερα φέρνουμε στό φῶς τῆς δημοσιότητος καί ἕνα ἄλλο συγκλονιστικό κείμενο. Εἶναι ἄγνωστο στούς πολλούς, ἀλλά ὁ συγγραφέας του εἶναι πολύ γνωστός. Εἶναι ὁ ἴδιος ὁ 'Αρχιεπίσκοπος κ. 'Ιερώνυμος. Πού ἔρχεται σήμερα, ἐντελῶς αὐθόρμητα καί μέ πολλή εἰλικρίνεια, νά ἀποκαλύψῃ ὅτι ἡ ἐπαναστατική κυβέρνηση τοῦ 1967 ἐνδιεφέρετο ζωηρά γιά τήν ἐκλογή του. 'Ο ἴδιος ὁ κ. 'Ιερώνυμος στό αὐτό κείμενό του δέν διστάζει νά γράψῃ ὅτι ἡ ἐπαναστατική κυβέρνηση τοῦ 1967 ὄχι μόνον ἤθελε νά γίνῃ 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνῶν καί πάσης 'Ελλάδος, ἀλλά καί ἔδινε ὡρισμένες ὑποσχέσεις πρός τούς παράγοντες τῆς 'Εκκλησίας γιά νά τόν ἐνισχύσῃ.

Συγκεκριμένα, ὁ κ. 'Ιερώνυμος γράφει στό κείμενό του, ὅτι ἡ ἐπαναστατική κυβέρνηση θά παρεῖχε στήν 'Εκκλησία ἐλευθερία καί ὑποστήριξη ἐάν καί ἐφ' ὅσον ὁ ἴδιος — ὁ κ. 'Ιερώνυμος — ἐξελέγετο 'Αρχιεπίσκοπος καί ἀπεδέχετο τήν ἐκλογήν του.

Τό ἀποκαλυπτικό αὐτό κείμενο τοῦ κ. 'Ιερωνύμου εἶναι γραμμένο ἀπό τόν ἴδιον καί ἀποτελεῖ μέρος τοῦ προλόγου στό βιβλίο του, πού κυκλοφόρησε πρίν λίγες ἡμέρες μέ τόν τίτλο: «1829 ἡμέραι (17 Μαΐου 1967 — 16 Μαΐου 1972) εἰς τό Πηδάλιον».

Συγκεκριμένα, ὁ 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνῶν καί πάσης 'Ελλάδος κ. 'Ιερώνυμος στήν σελίδα 8 τοῦ βιβλίου του γράφει τά ἑξῆς:

«'Η ἐπαναστατική κυβέρνησις τοῦ 1967 εἶχεν ὑποσχεθῆ ὅτι ἐάν ἐξελεγόμην καί ἐάν ἀπεδεχόμην τήν ἐκλογήν μου, θά παρεῖχεν εἰς τήν 'Εκκλησίαν πλήρη ἐλευθερίαν, ὡς ἐπίσης καί ἀμέριστον ὑποστήριξιν τῆς Παλιτείας, ὅπως ἡ 'Εκκλησία τῆς 'Ελλάδος ἀναδιοργανωθῇ καί κινηθῇ δραστηρίως πρός τακτοποίησιν τῶν ζητημάτων της.

»Τήν ὑπόσχεσιν ταύτην ἐξεπλήρωσε πράγματι ἡ ἐπανάστασις μέχρι τῆς στιγμῆς καί διά πολλαπλῆς μέν ἄλλης βοηθείας, ἰδίως ὅμως διά τῆς παραχωρήσεως εἰς τήν 'Εκκλησίαν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ 1969, ὁ ὁποῖος πλέον τῆς παρέχει τήν ἀπαιτουμένην ἐλευθερίαν εἰς τήν ρύθμισιν τῶν τοῦ Οἴκου της».

Τό πηδάλιον τῆς 'Εκκλησίας

Στό «Πηδάλιον» τῆς 'Εκκλησίας ὅπως εἶναι γνωστόν ἀναγράφονται ὅλοι οἱ 'Ιεροί καί Θεῖοι Κανόνες — Κανόνες τῶν 'Αγίων 'Αποστόλων, Κανόνες τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων κλπ. — ἡ τήρησις τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ ἀπαράβατη ἀρχή τῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος.

Τά δημοσιευόμενα ἀποσπάσματα ἀπό τό «Πηδάλιον» τῆς 'Εκκλησίας εἶναι οἱ ἀκόλουθοι δύο 'Ιεροί Κανόνες, πού ἔχουν ἄμεση σχέση μέ τό δημοσιευθέν κείμενο τοῦ 'Αρχιεπισκόπου κ. 'Ιερωνύμου, ἀφοῦ καί οἱ δύο 'Ιεροί Κανόνες ἀναφέρονται στό θέμα ἐκλογῆς ἀρχιερέως κλπ.

'Ο πρῶτος Κανών, ὁ Κανών Λ' τῶν 'Αγίων 'Αποστόλων καθορίζει τά ἑξῆς:

«Εἴ τις ἐπίσκοπος κοσμικοῖς ἄρχουσι χρησάμενος, δι' αὐτῶν ἐγκρατής 'Εκκλησίας γένοιτο, καθαιρεισθω καί ἀφοριζέσθω. Καί οἱ κοινωνοῦντες αὐτῷ πάντες».

Τό κείμενο τῆς ἑρμηνείας τοῦ Λ' Κανόνος, στό «Πηδάλιο» εἶναι τό ἀκόλουθο:

«Καί οὗτος ὁ Κανών παρομοίως μέ τόν ἀνωτέρω διπλᾶ παιδεύει ἕνα καί τό αὐτό ἁμάρτημα λέγων. "Οποιος ἐπίσκοπος ἤθελε μεταχειρισθῇ ἄρχοντας κοσμικούς καί διά μεσιτείας αὐτῶν πάρῃ καμμίαν 'Επισκοπήν ἤ Μητρόπολιν, ἄς καθαίρηται ἐν ταυτῷ καί ἄς ἀφορίζηται ἀπό τήν 'Εκκλησίαν...»

'Ο δεύτερος Κανών, ὁ Γ' τῆς Ζ' Οἰκονομικῆς Συνόδου καθορίζει τά ἑξῆς:

«Πάσαν ψῆφον γινομένην παρά ἀρχόντων, ἐπισκόπου ἤ πρεσβυτέρου ἤ διακόνου ἄκυρον μένειν κατά τόν Κανόνα τόν λέγοντα: Εἴ τις ἐπίσκοπος κοσμικοῖς ἄρχουσι χρησάμενος, δι' αὐτῶν ἐγκρατής 'Εκκλησίας γένηται, καθαιρείσθω καί ἀφοριζέσθω καί οἱ κοινωνοῦντες αὐτῷ πάντες. Δεῖ γάρ τόν μέλλοντα προβιβάζεσθαι εἰς ἐπισκοπήν, ὑπό ἐπισκόπων

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΣΕΛΙΔΑ 98